

STUDENTAVISA I TROMSØ

Organ for Tromsø-studentane

Sept. 1977 - årgang 2

Avvis heile disiplinærreglementet!

Det har til no vore brei motstand mot disiplinærlova blant studentane. Fleire gonger er handsaminga av lovframlegget vorte møtt med aksjonar og kampen er enno ikke slutt.

Vi skal kjempe mot at studentar på grunn av eit beinhardt og nerveslitande eksamenssystem skal bortvisast med inntil to år dersom dei fuskar.

Vi skal kjempe mot politisk sensur og knebling av politiske meiningar på universiteta, og vi skal slå attende freistnaden på å bortvise studentar som kjemper for rette krav.

Sjå side 6

Frå demonstrasjonen mot disiplinærreglementet på rektor sitt kontor ved universitetet i Oslo.

Solidaritet med det chilenske folket

For 4 år sida var Chile det store dømet for revisjonistar og sosialdemokratane på at ein fredeleg veg til sosialismen var mogleg. Ei veke seinare hadde kuppet funne stad! Den fascistiske militærjuntaen tok makta ved eit brutalt militærkupp, støtta av innanlandsk borgerskap og USA-imperialismen.

Idag veks motstanden fram på ny blant folket i Chile. Eit farefullt og krevjande arbeid med å bygge organisasjonane opp att er igang. Dei

ulike motstandskomiteane er eit uttrykk for folkets motstand, gjennom dei ymse streikene og aksjonane dei iverksett.

Dei kriminelle førebuingane skjedde under skinn av «demokrati». Vi lærar at sann kriminell virksomheit må forbys.

Sjå side 7.

Les:

- Få fart i støttearbeidet til Tromsfiskarbeiderne. Sjå side 3.
- Studentavisa intervjuer den nyvalgte rektoren, Yngvar Løchen. Sjå side 3.
- Politiinspektør avslørte styret i samskipnaden under rettsaka mot to av demonstrantene. Sjå side 4.
- Internt medlemsblad syner USV si eigentlige rolle i suspensjonssaka. Sjå side 9.

Oppsummering av valet -77. Siste side.

STUDENTAVISA I TROMSØ

Redaksjonen:
Siv Kvernmo, Jon Magne
Erlandsen (ansvarlege),
Jostein Karlsen, Solbjørg La-
jord og Ørjan B. Dahl.
Redaksjonen avslutta 13.07.77

Organ for studentane ved
Universitetet i Tromsø.
Adresse: c/o Studentutvalet,
Tollbugt. 7b, 9000 Tromsø.
Trykt i 1000 eks. hos a/s
Nye Troms.

Kven tener den noverande eksamensordninga?

I framlegget til nytt disiplinær-reglement går komiteen inn for to års bortvising frå universiteta og høgskulane dersom folk går til det skritt å fuske til eksamen.

Idag er ikkje eksamensfuske noko stort problem, og det har vel neppe synt seg noko behov for eit slikt eksamens-reglement. Her i Tromsø har vi ikkje hatt noko slikt og klart oss bra.

I dei døma der fuske har dukka opp, har dette fått ei individuell handsaming. La oss heller se på eksamenssystemet slik det fungerer i dag og kvifor nokre studentar likevel vert drive til ei slik handling.

I dei fleste faga er lesepresset stort, mange fag har auka studiemengden utan å auke studietida tilsvarande. Klarer ein ikkje å halde studieprogresjonen, vert ein truga frå lånekassa med bortfalling av lån og stipend.

Ein større og større del av studentane tar arbeide ved sida av studiet avdi lån og stipend ikkje tilsvarar behovet deira. Dette er ein faktor som presser den reelle studietida enno lengre ned. I arbeidslivet vert det i dag lagt stor vekt på at karakterane er gode, og dermed vert dei avgjerande for framtida. Ein kan difor neppe sei at det er latskap som driv

einskilde til fuske, men heller den beinharde og pressa studiesituasjonen. Paragrafen om fuske kan synes tilforlateleg, men eigentleg dekkar den over dei reelle forholda.

Fuske kan ikkje sjåast uavhengig av verken studiesituasjonen eller eksamenssystemet. Gjennom eksamen kan borgarskapet sikre seg den ideologiske kontroll over universiteta. Dei fleste faga sitt innhald er gjennomsyra av borgarskapet si analyse av samfunnet og verkeleggheta.

For å kontrollere at vi tilegner oss denne borgarlege ideologien brukar dei eksamen.

Uttalelse fra delegatgruppa om disiplinærreglementet

DG, i likhet med NSU sentralt tar på det skarpeste avstand fra forslaget om nytt disiplinærreglement. Det sivile rettsapparatet dekkar i dag pkt. 2 og 3. Pkt. I dekkas av de lokale eksamensreglementer. Vi anser det derfor som en alvorlig trussel mot studentenes demokratiske rettigheter at det nå skal brukes spesielle lover mot oss. Og hvilke muligheter åpner det ikke for, hvis hver arbeidsplass i Norge skulle ha egne domstoler!

Det tredje punktet i forslaget er det mest skremmende: «- hindringer eller forstyrrelser av vedvarende eller grovere art av undervisning eller annen tillatt virksomhet på lærestedet». Dette åpner for ei fullstendig politisk

disiplinering og knebling av studentene!

Derimot er vi enige i at det trengs et felles eksamensreglement i forbindelse med fuske til eksamen for alle høyere læresteder. Som straff kan vi bare godta annullering av eksamen, og bare når det er helt klart at studenten har fusket.

Motstanden mot disiplinærreglementet har tverrpolitisk støtte på Universitetet, både blant ansatte og studentgrupper. Derfor må studentene ta vare på de alliansene vi har. VI TAR AVSTAND FRA ALLE SPLITTELSESFORSØK I KAMPEN MOT FORSLAGET: BARE SAMLA KAN VI VINNE!

Delegatgruppa - NSU.

KALDHOL FÅR DAGHEIMSPASS VED LODDTREKNING

Ein kan verkeleg spørje seg sjølv om dette er mogeleg, når ein veit

Spesialundervisning

Av innholdet: Lærerlagssaker, samlivsundervisning m.m.

Nytt nummer av skoletidsskriftet Praxis!
Temanummer om spesialundervisning. Les også om lærerlagssaker, yrkesforbud, samlivsundervisning m.m. Til salgs i Narvesen.
Jeg tegner abonnement for et år, kr. 50, —

Navn:

Adresse:

Send ikke penger nå, vi sender regning.
Sendes Praxis, Gøteborggt. 8, Oslo 5.

om den store nauda på dagheimsplassar.

Studentane har i dei siste åra hatt 26 dagheimsplassar her i Tromsø. I fjor haust tok samskipnaden ein av desse få plassane frå oss og den skulle då kome dei tilsette til gode.

Den eine plassen vart så lyst ut blant dei tilsette i vår, og det meldte seg tre søkjarar. Blant desse var den noverande direktøren for samskipnaden. Når det gjalt uttaket til denne plassen, hadde styret vedteke at det kommunale opptaksreglement skulle nyttast.

Dei som handsama opptaket meinte dei tre søkjarane stilte likt, SJØLV OM KALDHOL ÅLEINE HAR EI LØN SOM TILSVARAR DEI ANDRE TO SØKJARANE SI TILSAMAN. I tillegg kan nemnast at direktøren berre har eit barn medan dei andre søkjarane har to.

Og kva gjorde så opptakskomiteen for å avgjere kven som skulle få denne plassen? Ja, dei brukte LODDTREKNING! Dette er ikkje tillate iflg. pålitlege kilder. Altså nytta opptakskomiteen seg av reglar som det ikkje finnast dekning for i det kommunale opptaksreglement.

Berre på grunnlag av dei økonomiske stodene til søkjarane skulle dette vere eit enkelt spørsmål å avgjere kven som IKKJE skulle hatt plassen.

Til lesarane:

Om neste studentavis

-- Redaksjonen vil i neste nummer leggje vekt på ein del kulturstoff. Vi vil mellom anna ha oppslag om Raudt Kor og Raudt Korps i Tromsø, og om Hålogaland Teater. Videre vil vi ta opp Noregs Målungdom på Universitetet, - pluss ein del anna stoff av studentpolitisk karakter. - Fram til neste nummer vil vi leggje vekt på å utvikle eit breitt korrespondentnett på universitetet. Redaksjonen vil ta kontakt med personar på dei ymse institutta, og få desse til å skrive

Praxis med høstens første nummer

Skoletidsskriftet Praxis har nylig kommet med høstens første nummer. På bakgrunn av endringene i grunnskoleloven og St.meld. 98 (1976/77) Om spesialundervisning har Praxis nr. 29 (4/77) spesialundervisning som hovedtema.

En artikkel tar for seg spesialundervisningens utvikling fra slutten av forrige århundre til i dag. Utviklingen har gått via statlige og spesialskoler og kommunale hjelpeskoler - og klasser til forsøk på større grad av integrering av funksjonshemmede i den vanlige skolen. Til tross for målsettinger om integrering blir likevel mange elever stadig plassert i egne skoler og klasser.

«På samme måte som vi ofte ventar at sosialarbeidaren skal fungere som et kritisk korrektiv overfor samfunnet på det sosialpolitiske området, må vi til kvar tid ha rett til å vente at spesialpedagogen gjennom sitt arbeid verkar som ein korrigerande instans - fagleg, moralsk og politisk - overfor skolesystemet». Denne uttalelsen fra Edvard Befring, rektor ved Statens Spesiellærerskole, er utgangspunkt for et intervju med ham om spesiallærerutdanning, generelt og om skolen der han er rektor. I tillegg vil ein finne en artikkel om alternativt studium i spesialpedagogikk ved Oppland distriktshøyskole. Problemorientering, gruppeorientering og selvaktivitet er grunnleggende elementer i denne utdanninga.

Hans Tangerud er et kjent navn innen spesialpedagogikken, og han konfronteres med endel av sine mest provoserende uttalelser om yrkesgrupper, politikere og eksperter. «Integrasjonen i skolen

om saker som føregår der, -- kva slags kampar studentane står oppe i, spesielle problem på faga, osv. Dette trur vi kan gjere avisa meir interessant for fleirtalet av studentane. Då vil vi også unngå at redaksjonen må sitje på eit kontor og skrive alt stoffet sjøl. Vi

vonar at mange vil vere positive til å verte korrespondentar for avisa og at vi får mykje godt stoff til neste avis.

- Neste avis har vi planlagt skal komme ut da. 20. oktober. Der siste dette semestret, ca. 20 november.

Delegatgruppa/NSU har kontortid:

mandag kl. 12.00 - 14.00.
torsdag kl. 17.30 - 19.30.

SU-kontoret, Søndre Tollbugt.
7b 4.etg.

SU har kontortid

hver formiddag,
unntatt lørdag og søndag. Nærmere tidspunkt vil bli gjort kjent senere.

SU-kontoret, Søndre Tollbugt.
7b, 4.etg.

Skole- og studieservice

- en tjeneste for studenter og skoleelever under videreutdanning.

Nytt i år:

Hvordan skaffe seg etableringslån.

Se vår brosjyre.

Vår jobb er å hjelpe deg.

Tromsbanken AS

- din økonomiske rådgiver

Yngvar Løchen vart i vår valgt til ny rektor ved UiT. Studentavisa har snakka med han for å høyre korleis han ser på det å være rektor, kva slags politiske retningslinjer han vil følge i arbeidet som rektor, kva slags haldning han har til studentane sin politikk og dei krava vi kjempar for.

SA: Kva er skilnaden på Holt og Løchen si politiske line? Og korleis ser Løchen på si stilling som rektor ved Universitetet?

L: Eg vil ikke dømme Holt (fjorrige rektor) sitt arbeid, eller spelast ut mot han. Men eg ønskjer meg same ro og saklegheit som Holt har hatt. Rektor si stilling i tida framover vil verta prega av ei vanskeleg økonomisk tid for landet. Det er viktig at universitetet står samla bak krava mot statsmyndighetene for å få våre nye idear gjennom. Universitetet må vurdere og planleggje korleis nå opp til måla sine med omsyn til universitetsreformer og landsdelsarbeid.

SA: Kva meiner du om borgarskapet si myte om at studentane er privilegerte og kravstore?

L: Studentane er privilegerte i den forstand at dei kan søke høgare utdanning etter fritt valg, og stadig møte nye utfordringar. Men likevel er dette ei skjjeiv framstilling. Studentane si stilling er vanskeleg grunna tilstrøminga på arbeidsmarkedet. Dette er ein meir grunnleggjande kommentar til studentane si situasjon enn t.d. at dei drikk mykje øl.

SA: Kva slags haldning har du til ymse studentaksjonar? Er det riktig at vi går i spissen og kjempar for dei krava vi har, for å få dei gjennom?

L: Det er klårt at nokon må gå i spissen, men kva tyder det? Eg vil ikkje ta avstand frå evt. aksjonar før eg har sett meg inn i saka. Men eg stillar meg lite positiv til

Studentavisa intervjuer Yngvar Løchen, nyvalgt rektor ved Universitetet

okkupasjon av styret sine møter Studentane sin økonomiske politikk vil møte større forståing når den rettar seg mot kostnadsnormer og stipendandeler, enn når den får form av husleigestreik. Studentane - som ei kvar anna gruppe må kjempe for egne interessar. Det er i universitetets interesse at studentane sine kår er så bra at dei har overskot til å ta del i styringa av universitetet. Eg trur på at menneska når kvarandre gjennom saklegheit og argumentasjon.

SA: Vil du på rektormøtet gå imot innstillinga til lov om ordensforføyningar (Disiplinærreglementet) på Universitetet og Høgskolar?

L: Eg har ikkje sett meg inn i lovframlegget. Trur det kan tolkast på fleire vis. Frå mi side må det her verte ei generell fråsegn, utan noko direkte tilknytning til framlegget til lov om ordensforføyningar. Eg er sjølsagt imot at studentar skal verte utviste grunna politisk verksemd, og eg trur ikkje mange kan meine det. Eg synest det er vanskeleg å sjå at det er behov for særigne domstolar på universitetet. Konfliktar skal løysast i det ordinære rettsapparatet.

SA: Kva slags syn har du på det med eksamenar og eksamenspress?

L: På lang sikt kunne eg godt tenkje meg eit eksamensfritt universitet, slik Anton Myhra nemte i sin tale 1. sept. Mykje av universitetet sin energi går med til kontroll over studentane. Vil difor samarbeide med SU om å fjerne eksamen. Men SU som har ei minst like stor forståing for motstanden i samfunnet som eg,

vil vel vere samd i at dette er eit ganske optimistisk prosjekt.

SA: Er du samd i skrivet frå Universitetsstyret om SU si stilling og oppgaver?

L: Dette dokumentet er ikkje utgått frå det nye styret. Styret har ikkje tatt stilling til spørsmålet. Styret vil leggje fram plan for revisjon av styringsstrukturen, og diskusjon om dette vil vi få i tida framover. Sjølv vil eg ikkje ta noko initiativ til å trengje inn i SU sitt arbeid. Korleis SU veljast trur eg ikkje eg vil seie noko til, men valet til tinggruppa er underlagt eit reglement. Det nye styret vil ikkje gå inn for å beskjære SU. Det er forståeleg at studentane vil ha sin eigen interesseorganisasjon. Dersom SU kjem i utakt med studentmassane, må studentane ordne opp i det sjøl.

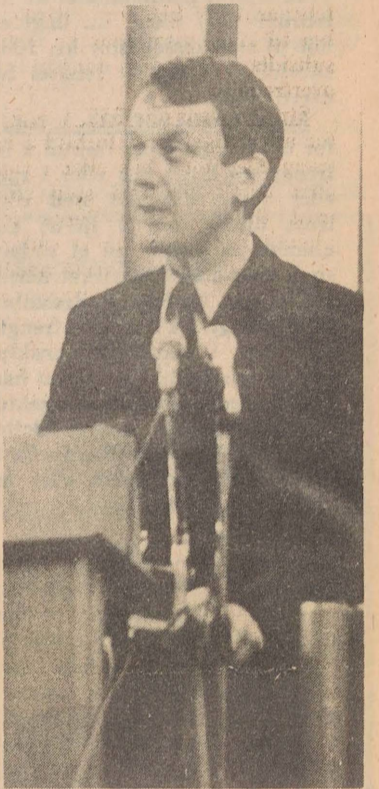
SA: Korleis stiller du deg til landsdelsrepresentantar i tinget?

L: Den ordninga vi har no - at fylkestinget velger to repr. kvar, trur eg ikkje vert endra. Eg har alltid vore for landsdelsrepr., sjølv om eg tidlegare hadde eit noko anna syn på valmåten.

SA: Kva meiner du er den viktigaste saka for studentane å kjempe for no? Kven må vi kjempe mot?

L: Frå min synsvinkel vil eg settje høgt om studentane skjerpa sitt engasjement i universitetspolitiske spørsmål. Hovudsaka er at studentane sin studiesituasjon er så godt at dei kan vere med i eit universitetsstyre fullt ut. Studentane vil etter kvart komme i ein vanskeleg situasjon, dersom dei har tilbod om innflytting og ikkje nyttar det. Ein rekke kreftar

motarbeidar studentane i dag. Presset på det akademiske arbeidsmarkedet vil skape uro blant studentane, det vert naudsynt for dei å pugge meir, konkurrere meir mot kvarandre, i det heile tatt få eit meir pressa liv. Poenget er at studentane kjem i ein etterkvart meir vanskeleg situasjon, samstundes som behovet for deira bidrag vert større. Eg trur studentane må arbeide for sine interessar samstundes som dei aktivt går inn i eit sams engasjement, på vegne av heile universitetet.

Rektor Løchen holder festtale på Fokus 1. sept.

Norsk Studentunion uttaler:

«ENDA ET BERUFS- VERBOT-TILFELLE»

Den 27. juli vil en viktig avgjørelse tas i Høyesterett i delstaten Hessen i Forbundsrepublikken Tyskland. Det er den etterhvert nasjonalt kjente saken om Sylvia Gingold som skal opp. For over et år siden mistet hun sin lærerjobb pga. sitt medlemskap i det tyske kommunistpartiet (DKP). Hun gikk da til rettssak og vant en del-seier, men Undervisningsministeriet har ikke gitt seg, og vil nå prøve å få henne avsatt fra det deltidsvikariatet hun nå endelig har klart å skaffe seg.

Saken har et tragisk skjær over seg. Sylvia Gingold foreldre var med i motstandsbevegelsen i Frankrike (Résistance), og ble forfulgt og pint av nazistene.

Igen ser vi en rekke eksempler på at fascistiske metoder tas i bruk for å disiplinere folk som har tatt et standpunkt for arbeiderklassens kamp. Krisen i den vesttyske økonomien har ført til at kapitalistene trenger ro og orden og en arbeidskraft som blindt skal følge spillreglene i den borgerlige staten. Ledelsen i det sosialdemokratiske partiet (SPD) gjør jobben godt

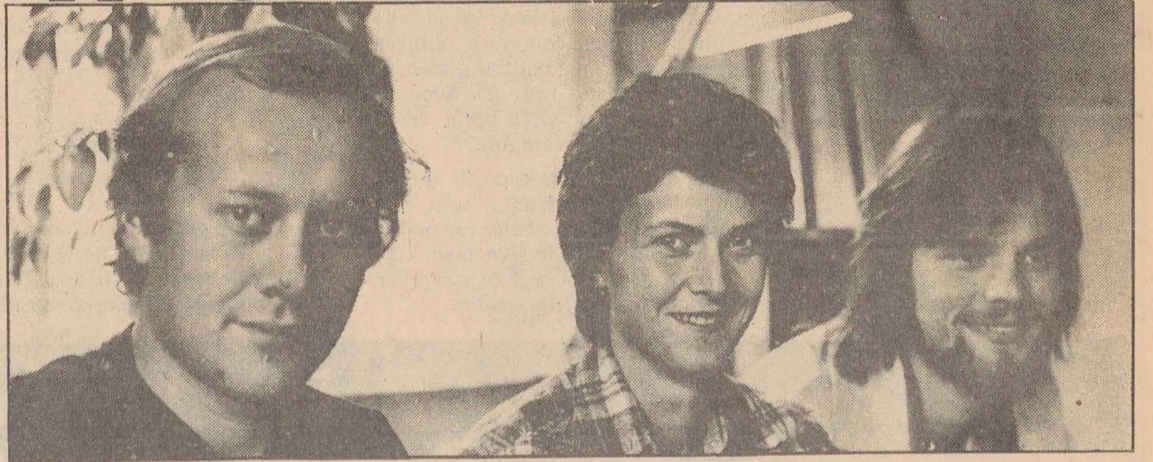
på vegne av kapitalkreftene og sørger for at bare lydige og lojale mennesker får arbeid som statstjenestemenn. Arbeidervennlige funksjonærer må ryddes av veien, og selv enkelte innen det sosialdemokratiske partiet blir rammet.

Tysklands mangel på liberale tradisjoner har før fått tragiske konsekvenser. Når vi igjen ser at elementære menneskerettigheter blir trampet på, bør det føre til masseprotester. Det kan lett få konsekvenser for andre land i Europa at det ledende kapitalistiske landet i Vest-Europa forsøker å undertrykke veststresida i politikken. Vest-Tyskland har allerede forsøkt å blande seg inn i italienske forhold og stilt krav om at Kommunistpartiet der ikke skal delta i regjeringen hvis lån skal innvilges.

Sylvia Gingold er bare en av mange, og bare toppen av et isfjell.

**NEI TIL BERUFSVERBOT!
NEI TIL POLITISK
FORFØLGELSE!
FULL STØTTE TIL DEN
TYSKE ARBEIDER-
KLASSENS KAMP!**

Full fart i støttearbeidet til de oppsagte Tromsfisk-arbeiderne

Fra venstre Roger Olderdal, Øydis Bjørknes og Arne Klausen.

Før fellesferien blei tre av de fagorganiserte på Tromsfisk permittert. Ikke fordi det var mangel på arbeid, arbeiderne der har jobba øvertid stadig vekk, og bedrifta skal utvide voldsomt. Nei, de blei permittert fordi de ikke ville finne seg i stadige trakasseringer fra bedriftsledelsen, og elendige arbeidsforhold.

Siden permitterte har bedriftsledelsen jobba febrilsk for å få de permitterte sparka, - for å kunne ta inn nye folk.

Vi nusker hengsløst på Roger Olderdals dør, og under skriftslita på bedrifta som sa at om de permitterte kom inn igjen skulle de andre arbeiderne si opp. Disse framstøta førte imidlertid ikke fram, bl.a. fordi støtta til de permitterte er enorm.

Men så: før medlemsmøte i NNN onsdag 7.9. avslørte NNN-ledelsen seg som direktør Sandnæs' siste håp: de fatta hemmelig vedtak om at de ville gå inn for eksklusjon og oppsigelse av de tre permitterte på medlemsmøtet.

Den råtne politikken lei nederlag på medlemsmøtet, og det blei fatta vedtak som fullt ut støtta kravet om at de tre permitterte skulle inn i jobb igjen.

Hva gjør så tillitsmann Kåre Hendriksen med Tromsfisk? Jo, går sammen med bedriftsledelsen om at de permitterte skal sies opp.

Hva gjør NNN-ledelsen? Sier seg helt enig i dette. Nord-Norgesekretær Harald Johansen i NNN: «Jeg skjønner utmerket godt at

tillitsmennene har måttet gå til et slikt skritt. Særlig på bakgrunn av møtet jeg hadde med dem i fjorrige uke. Vi kommer fra vår side ikke til å gjøre noe i denne saka.

Dette er for grovt: NNN-ledelsen bryter åpent vedtak gjort på medlemsmøte, faller Tromsfisk-arbeiderne i ryggen, og viser seg som direktør Sandnæs' beste hjelpespillere.

Men kampen er ikke slutt: STUDENTER, TA DEL I STØTTEARBEIDET FOR DE OPPSAGTE DISKUTER AKSJONER TIL STØTTE FOR DEM: VIS AT STØTTA ER STOR BLANT STUDENTENE. ENHET STUDENTER — ARBEIDERE:

TROMSØ BYRETT BIFALLER REAKSJONÆRE OVERGREP MOT STUDENTENE!

Før jul ifjor ble studentrepresentant Steinar Nilsen suspendert fra budsjetttutvalget i samskipnaden. Begrunnelsen fra formann i budsjetttutvalget og samskipnadsstyret Eilertsen var at Steinar Nilsen hadde brutt taushetsplikta da han informerte grunnplanen sitt om de nye økonomiske forverringstiltakene samskipnaden planla.

Denne suspensjonen ble møtt med stor motstand blant studentene, som ble markert med demonstrasjoner og aksjoner som gikk ut på å hindre styret i samskipnaden å godkjenne

styreformannens reaksjonære handlemåte.

Under den siste demonstrasjonen/aksjonen tilkalte styrets formann politi som ble brukt mot demonstrantene da de ville avbryte styremøtet. To av demonstrantene, Roar Hagen og Torgeir Engstad, ble utpekt av Haugli som ledere og arrestert.

De to studentene ble først anmeldt for vold, men denne anmeldelsen ble trukket tilbake fordi den ville vist at det var styreformann Eilertsen og univ. direktør Haugli som gikk berserk og brukte vold.

DOM

«Ved Troms politikammer av 23. februar 1977 ble.... ilagt en bot til statskassen stor kr. 100,- subsidiært 2 dagers fengsel for overtredelse av

Straffelovens pgf. 355, 1. ledd - for uberettiget tross forbud å ha trengt seg inn i hus eller i rom eller segnet tillukket eller tross tilhold om å fjerne seg uberettiget forblir på et sådant sted, eller å ha medvirket hertil, ved at han lørdag 11. desember 1976 i Kaigt. 3A i Tromsø trengte seg inn i Studentersamskipnadens lokaler til tross for at han av rette vedkommende var nektet adgang og forsøkt hindret i dette, slik at politiet måtte tilkales for å få ham ut med makt, eller ha medvirket til dette.»

17. juni kom Tromsø byrett sammen for å felle dommen sitert ovenfor. Vi hadde ingen illusjoner om at rettsapparatet ville komme til å noe annet utfall, men gjennom den sju timer lange saka fikk vi vist at i suspensjonssaka var det studentene og de som aksjonerte som stod for progressive og rettferdige krav og samskipnadsledelsen og universitetsledelsen som stod for reaksjonære interesser og klare overgrep.

Vi ønska også å få klarlagt hvem som hadde ansvaret for at politiet blei bruk mot studentene.

Rettens formann skjønnte at dette var en politisk rettssak og han ønska nær sagt for enhver pris å unngå kritikk mot saksbehandlingen. Han innskjerpde f.eks. overfor vitnene at de burde svare selv om spørsmåla ikke direkte berørte saka (nei er jo også et svar som han sa.)

Videre var vi anklaga for en forseelse og ikke en forbrytelse. Praktisk betydde det at vi ikke fikk oppnevnt en forsvarer, men måtte føre saka sjøl.

Denne situasjonen ga oss anledning til å legge fram studentenes

synspunkter og avhøre vitnene om det vi mente var viktig. Særlig ville vi få slått fast hvem som hadde ansvaret for at politiet blei brukt mot studentene.

Aktor derimot var bare interessert i to ting 1) Var vi til stede på sted nevnt i tiltalen, visste vi at vi var tilstede og 2) skjønte vi at vi var uønska. Til det første svarte de to anklagde studentene ja og til det andre kunne de fortelle at både universitetsdirektør Haugli og styreformann Eilertsen gjennom å skrike og bære seg og ved slag og spark på skinnelaggen hadde gjort det klart at studentene var uønska. Aktor avslutta sitt forhør av de to tiltalte med følgende inkvisitoriske spørsmål egna til å vise politiets berettigelse. «Hva ville DE gjort dersom jeg (altså aktor) brøt meg inn hjemme hos deg?!»

Det var uklart hvorfor aktor skulle finne på noe slikt, alt ettersom kunne en tenke seg forskjellige reaksjoner. (ville f.eks aktor stille opp i uniform?) Aktor ønska etter det motspørsmålet ikke å følge tråden og holdt seg stort sett taus de neste fem timene.

De to anklagde studentene hadde stevna de fleste styrerepresentantene og huseier Arnesen som vitner. På spørsmålet: Hvem tilkalte politiet? svarte alle styrerepresentantene og universitetsdirektør Haugli at det var Huseieren, disponert Arnesen. Arnesen bekrefta sjøl dette.

Det har hele tida vært ei klar linje fra universitets/samskipnadsledelsen å jute seg fra enhver forbindelse med politiaksjonen og skyve ansvaret over på Arnesen som sjøl har vært villig til å fungere som stråmann.

Da vitneavhøret kom til politiinspektør Gjerdrum, som var ansvarlig embedsmann for politiaksjonen, greidde han med klar offiserslogikk å trække i stykker denne vel anretta salaten.

På det samme spørsmålet svarte han klart og greit at det var styrets vurdering som ble lagt til grunn da politiet ble satt inn. Altså har Samskipnads/universitetsledelsen ikke bare bedt politiet om assistanse i suspensjonssaka, men gitt retningslinjer for når voldsmakta skulle trå til.

Kanskje skjønte Gjerdrum at han holdt på å avsløre sine oppdragsgivere i denne saka for han kunne absolutt ikke huske hvem han hadde vært i kontakt med.

Klarere «bevis» på at det var universitet/samskipnad som står bak den reaksjonære politiaksjonen kan vi knapt få.

I sluttprosedyren kunne aktor konkludere at det var til fulle bevist at de to anklagde studentene både hadde vært til stede og at de var fullstendig klar over at de var anmodet om å fjerne seg og derfor kunne dømmes etter tiltalen.

De to studentene oppsumerte suspensjonen av en studentrepresentant var et klart overgrep mot studentenes demokratiske rettigheter og gjeldende praksis. At aksjonen var helt berettiget tiltak for å beskjede seg mot samskipnadsledelsens forsøk på å innføre taushetsplikt for studentrepresentanter og for å få opphevet suspensjonen. Gjennom rettsaka var det kommet klart fram at det var samskipnaden/universitetet som brukte voldsmakta for å tvinge sine reaksjonære mindretallsinteresser igjennom.

De to studentene har nå anka saka inn for lagmannsretten. I den sier de bl.a.:

Tromsø 17/7-77

ANKE TIL LAGMANNS-RETTE I SAK nr: 19/ 1977s.- Den offentlige påtalemyndighet mot 1) Roar Hagen f. 10/7-1952 2) Torgeir Engstad, f. 26/9-1951, tiltalt for overtredelse av straffe-

Frå aksjonane i samband med suspensjonssaka før jul.

lovens pgf. 355, 1. ledd.

De tiltalte Roar Hagen og Torgeir Engstad mener at skyldsspørsmålet er uriktig avgjort og anker saka inn for lagmannsretten. Retten har i domfellelsen ensidig lagt vekt på anmeldernes sakframstilling.

Utgangspunktet for den striden retten nå har tatt stilling til, var klare overgrep fra universitetsledelsen og samskipnadsledelsen mot studentenes demokratiske rettigheter. (Rettigheter som retten hele tiden utstyrt med anførselstegn)

Mot tidligere praksis hvor studentene gjennom sine representanter ble gjort kjent med og fikk diskutere budsjettforslag og prisøkninger forsøkte samskipnadsledelsen å innføre taushetsplikt for studentrepresentantene.

For å tvinge igjennom denne tilstramminga brukte samskipnadsledelsen og universitetsledelsen både suspensjon av tillitsmann, udemokratisk og lukka styrebehandling av saka og tilrettelagt politiet mot studentene.

Byrettens domfellelse av de to tiltalte reinvasker universitetsledelsen og samskipnadsstyret for overgrepa bifaller indirekte linja med å bruke politi og rettfor-

følgelse mot studenter i universitetsinterne konflikter.

I dommen gjenar retten blindt det synet aktor støttsigende og motstridende i disse. Vi dømmes etter straffelovens pgf. 355, 1. ledd - «for uberettiget tross forbud å ha trengt seg inn i hus eller rom eller annet tillukket sted eller tross tilhold om å fjerne seg uberettiget forblir på et sådant sted, eller å ha medvirket hertil.»

Rette vedkommende må være styret i samskipnaden. Retten «overser» at Styret i Samskipnaden nekter for å ha tilkallt politiet - samtidig som politiinspektør Gjerdrum under vitneavhøret klart sa at det var styrets vurdering som ble lagt til grunn da politiet grep inn. Det var politiaksjonen som førte til arrestasjonene og foranlediget rettsforfølgelsen. Et lovlig styremøte har aldri behandla en slik henvendelse som Gjerdrum sier han handla etter.

Dette er en grunn til at det rettslige grunnlaget for politiaksjonen, arrestasjonene og dommen faller bort.

Torgeir Engstad Roar Hagen for begge

MARITIM CAFETERIA Stedet for god og rimelig mat.
PEPPERMØLLEN MAT & VINHUS... Stedet for mat og miljø.
FISKEKROGEN Stedet for havets delikatesser.
SJØMANNSKLUBBEN GRILL Stedet for en god bit.

Bokmeldingar - Bokmeldingar - Bokmeldingar

Er atomkraft en aktuell energikilde?

Boka «Spillet om atomkraften» som foreligger på Pax i disse dager, tar opp hvilke interesser som er knyttet til atomkraft som framtidig energikilde.

Forfatterne Håkon Gundersen m.fl. tar her først og fremst for seg de personer og organisasjoner som arbeider i kulissene på sikt. Utgangspunktet for «Spillet om atomkraften» er disse skjulte framstøtene, og ikke selve faremomentene, og ikke selve faremomentene.

I tråd med dette går boka nøye inn på hva som skjer i utvalg og

korridor og vil blottlegge at atomkraftspørsmålet ikke er lagt på is, selv om de fleste partier vil hevde det.

«Spillet om atomkraften» er en høyst aktuell bok sett på bakgrunn av debatten i Sverige i samband med valget i fjor og de siste aksjoner i Vest-Tyskland som rett seg mot Tysk atomindustri.

«Spillet om atomkraften» vil utvide motstanden mot atomkraft. Det dreier seg her ikke bare om ulykkesrisiko, men like meget om hva slags samfunn vi vil ha og stiller spørsmål ved den stadig

En amerikansk skildring av den russiske revolusjon

Oktoberrevolusjonen i 1917 ble et vendepunkt i den politiske historien i vårt århundre. I flere tiår senere ga revolusjonen gjenlyd over hele verden. Hva skjedde i de dramatiske dagene da bolsjevikene grep makten i Russland?

I «Ti dager som rystet verden» som nå kommer på nytt fra Pax forlag,

økende bruk av energi og de økonomiske interesser som er knyttet til dette.

Håkon Gundersen m.fl.:
Spillet om atomkraften
Pax Forlag 1977 - 122 sider.

skildrer den amerikanske journalisten JOHN REED den hektiske tida høsten 1917. Forfatteren fulgte selv begivenhetene på nært hold i daværende Petrograd som var brennpunktet for den revolusjonære utviklingen. Boka gir en spenningsmettet framstilling av hendelsens dag for dag, da arbeidere og soldater la det første grunnlaget for et nytt samfunn.

«Ti dager som rystet verden» foreligger i nyutgave i samarbeid med 60-årsdagen for oktoberrevolusjonen i høst. Boka kom første gang ut i USA i 1919, og ble

oversatt til russisk av Lenins hustru. Seinere er boka solgt i flere millioner eksemplarer over hele verden. Og den er blitt brukt i undervisningen på sovjet-skolen.

Boka er på samme tid både et journalistisk mesterstykke og et stykke historieskriving som vil vekke interesse hos alle og begeistring hos mange også idag.

John Reed:
Ti dager som rystet verden
Pax Forlag 1977.
270 sider.

Studentersamfunnet i høst

Studentavisa har intervjuet formannen i det nye Rød Front styret i studentsamfunnet, Hans Evju.

Har studentsamfunnet noe å tilby studentene i høst?

«Vi mener det. Målsettinga vår er å gjennomføre et møteprogram som tar opp viktige saker og

som vi veit har brei interesse blant studentene. Vi kommer til å ta opp Eritrea, Midt-Østen, (vi håper å få en sentral PLO leder i Tromsø), Zimbabwe, Kina etter Maos død. Vi har planer om å lage et større arrangement under Oktober-rettsaka der vi setter skarpt lys på

nynazismen i Norge og internasjonalt samt den konkrete rettssaka i Tromsø. Vi har videre tenkt å lage et møte om oljepolitikken konkretisert til «blow out»en i Nordsjøen».

Lite studentpolitikk i høst?

Nei, den vil bli bra dekket. Vi vil ta opp angrepa mot studentdemokratiet til brei debatt, videre forslaget til disiplinærreglement på universiteta. Vi skal og prøve å rette søkelyset mot Samskipnaden, hva slags politikk den fører og vil føre i framtida sett i lys av Alstaheimutvalget.

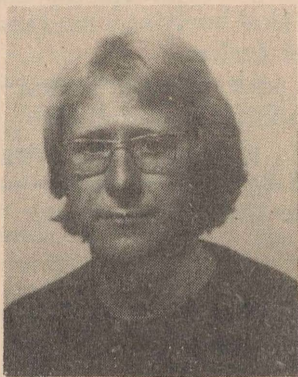
Andre planer?

Ja, men mange av dem driver vi fortsatt og jobber med sånn at intenting er endelig fastlagt. Vi er interesserte i å ta opp fagkritiske emner med relativt brei interesse i f.eks. seminars form der en kunne gå djupere i problemene enn en kan på et vanlig møte i studentsamfunnet. Konkret job-

ber vi med et møte om NKP's krigspolitikk. Vi er interessert i andre tips om aktuelle tema.

USV boikotter studentersamfunnet i høst også?

Ja, redselen for å stå til ansvar for SV's politikk i åpen diskusjon med revolusjonære og progressive studenter er ikke blitt mindre i -77 enn før, snarere tvert om. I og for seg er jo dette forståelig når en ser hva SV klarer å prestere for tida, f.eks på LO-kongressen, de åpne knefallet er uttrykk for det som preger SV's politikk i sin allmennelighet: opportunismen. Styret ser det likelvel sånn at vår oppgave er å lage så gode og interessante møter at boikotten bare rammer

Hans Evju

dem sjøl og ingen andre. I lengda kan aldri ei politisk gruppering som ikke tør å forsvare sin egen politikk unngå å bli isolert.

Hva med Kroa?

Vi ønsker å arrangere en del kroer med et godt kulturelt og politisk innhold. Til dette trenger vi ei riktig kulturpolitisk linje samt folk som vil arbeide med å sette denne linja ut i livet. Vi driver nå og jobber for å skaffe oss begge deler, og vi regner med å arrangere den første kroa om kort tid. Jeg vil bruke anledningen til å oppfordre folk som har meninger om kulturpolitikken og som har lyst til å være med i kulturarbeidet til å ta kontakt med styret.

Kommer møtene til å være på Maritim fortsatt?

En del kanskje, men de fleste vil vi nå ha på Prestvann Student-

heim, i restauranten under Maurtua daghjem. Vi mener dette lokalet er triveligere til vårt formål.

Spesielle ønsker for semesteret?

Ikke andre enn at vi håper studentene på universitetet og lærerskolen + andre interesserte mener programmet er OK for dem og at folk slutter opp om arrangementene. Vi mener sjøl at det er et opplagt behov for studentsamfunnet, og når vi nå jobber for å gjøre det best mulig, må vi presisere at vi ønsker kritikk av arbeidet vårt.

Tromsø studentenes idrettslag

- av Svein Minde -

TSI, ved universitetet i Tromsø har offisielt vært i virksomhet et semester. Laget har etterhvert kommet seg opp av startgropa, og er godt i gang med planlegginga av aktiviteter for høstsemesteret. Laget vil prøve å bygge videre på de aktiviteter som ble drevet, og de erfaringer vi høstet det første semesteret. Det var volleyball, fotball og trim for de to førstnevnte samlet størst interesse. I de få timene vi etterhvert fikk tildelt oss av ungdoms & idrettskontoret, forsøkte vi å nytte aktivitetstidene, hvilket vi hadde bare gode erfaringer med.

Medlemstallet kom opp i omkring 100 stk., men enda er det for lite. En større iver fra oss i styret i medlemsvervinga hadde nok vært ønskelig. Av andre problemer kan nevnes at vi i styret ikke føler at vi har altfor god kontakt med grasrota i laget. Det kan skyldes organisasjonsforma, så vi vil i høstsemesteret danne egne gruppestyrer innen volleyball, fotball, trim og løping. Men det viktigste var som sagt at laget kom i gang med noe.

Når TSI nå prøver å få i gang noe, så skal alle være klar over at salkapasiteten i Tromsø by er svært liten i forhold til antall lag. Imidlertid har laget greidd å få fire timer i plasthallen i Breivika. Disse er tenkt brukt til fotball både for damer og herrer. En av disse timene kan senere komme til å bli brukt til håndballtrening.

Hvor mange timer vi får hos kommunen, får vi ikke svar på før ut i september. Deretter skal disse timene fordeles på de forskjellige gruppene. Laget har bruk både for ledere og instruktører. Dette er spesielt for volleyball. Interesserte kan kontakte oss av lagets tillitsfolk. Hva som kan gjøres for å løse trener- og instruktørmangelen på sikt innen TSI, er et av lagets største oppgaver i tiden framover. TSI er medlem av Norges Idrettsforbund, Norske Studenters Idrettsforbund og fire særforbund. Vi forplikter oss gjennom medlemskapene å følge forbundenes lover. Disse lovene har regler om styrets sammensetning, årsmøter, medlemsskap o.l., og de har lite kunnet rettlede styrets daglige arbeid. Dette mener vi bør rettes på, og derfor er en plattformkomite i arbeid, og denne vil legge fram sitt forslag til årsmøtet nå i høst.

En plattform vil inneholde regler for hvordan styret skal prioritere grupper innen laget, tildeling av ressurser og stilling til saker av mer politisk karakter som f.eks. reklame innen idretten. En plattform vil således være et uttrykk for de rådende oppfatninger innen laget, spesielt om idrett og idrettspolitikk.

Laget vil avholde sitt årsmøte tirsdag 4. oktober. Fristen for innsending av forslag settes til 19. september. Det er å håpe at flest mulig møter opp og kan delta i utforminga av laget videre. En del av styrets medlemmer ønsker å

fratre sine verv. TSI kunne trenge nytt blod i ledelsen, så er du interessert i idrettsarbeid, så møt opp! På dette årsmøtet skal det også velges gruppeformenn. Derfor bør flest mulig av de som har deltatt i noen aktivitet være tilstede på årsmøtet.

Laget vil i høstsemesteret drive følgende aktiviteter: Innetrim med trimleder. Utetrim, bestående av lett løping. Volleyball, både for damer og herrer. Fotball, både for damer og herrer. Svømming (om vi får en time). Håndball dersom interessen er til stede.

Oppslag om aktiviteter, tid og sted, vil bli slått opp senere. Lagets adresse er: TSI, Søndre Tollbugt. 7B, 9000 Tromsø. Ellers kan lagets tillitsfolk kontaktes. Disse er: Svein Minde, Storgt. 25. Tormod Venvik, Gjennomgangsbygget. Hans-Petter Dahl-Hansen, Odd Berg. Karl-Johan Johannesen, Odd Berg. Terje Kristoffersen, Teoribygget. Håvard Nesheim, Teoribygget. Geir Dypås, Nordlysobservatoriet.

Til slutt vil styret enda en gang minne om årsmøtet tirsdag 4. oktober.

(TSI v/ Svein Minde)

Det nye studentutvalet

Anton, Roar, Kirsten og Elin i SU.

Bilete over syner det nye student utvalet.

SU er valgt på plattformen til Progressiv Front.

Det første hovedallmøte dette semester blir den 22. september.

Komplett!

BBB er bokreolen som De får kjøpt hos bokhandleren. BBB er kjent som en bruksriktig og stilig reol, og De kan bygge den ut, seksjon for seksjon, akkurat som det passer Dem. Nå tilbyr vi også skap til BBB, slik at De kan lage en hel veggseksjon. Hos oss får De en brosjyre som forteller mer om de mulighetene BBB-reolen gir.

Produsent:
EIDSVOLL RIVEFABRIKK AS

BBB
reolen

får De hos

UNIBOK
UNIVERSITETSBOOKHANDEL

Tlf. (083) 81 012

TIL KAMP MOT HEILE DISILINÆRLOVA

Det har til no vore brei motstand mot disiplinærlova blant studentane. Fleire gonger er handsaminga av lovframlegget vorte møtt med aksjonar og kampen er enno ikke slutt.

Vi skal kjempe mot at studentar på grunn av eit beinhardt og nerveslitande

eksamenssystem skal bortvisast med inntil to år dersom dei fuskar.

Vi skal kjempe mot politisk sensur og knebling av politiske meiningar på universiteta, og vi skal slå attende freistnaden på å bortvise studentar som kjemper for rette krav.

Rektor Inge Johansen forlater fornyd politibilen etter debuten som embetsmann i politibilen.

Kjøløsten
Sjøgata 12 Telefon 82085

**God mat
til folke-
lige priser!**

Åpent 10.30 - 17.00
og
19.00 - 24.00

Ved universitetet i Oslo har det vore tre vellukka aksjonar mot den reaksjonære disiplinærlova. Fredag den 13. mai freista kollegiet tre gonger å vedta ei innstilling til lova, men grunna militante aksjonar frå studentane vart freistnaden førebels slegen attende.

Femti studentar marsjerte inn i kollegierommet og forlangte at den udemokratiske handsaminga blei stoppa, og at lovframlegget ikkje skulle vedtakast.

Kollegiet ga Arbeidsutvalet i mandat å fatte vedtak seinare same dag. Studentane fann ut kor møtet skulle haldast, og møtte opp. Rektor heva møtet, og forsamlinga gjekk inn på kontoret til rektor og låste døra. Den blei opna med makt av demonstrantane, og møtet vart med det brote av under handsaminga av lova.

Ein ny førebels siger vart vunnen.

Dei som tok del i denne aksjonen, lærte at det nyttar ikkje med overtyding og høflege frasar, at for å undertrykke studentane skyr ikkje universitetsleiinga noke middel.

Eit førebels høgdepunkt i kampen mot disiplinærlova skjedde i Trondheim. Der skulle rektorane for alle universiteta

høgskular ta opp lova i juni. Studentane gjekk til protest og stilte seg opp framføre møte-lokalet og krevde å få leggje fram deira syn på disiplinærreglementet. Men dette er openbart så mot studentane sine interesser at det ikkje tåler dagslys, så rektor Inge Johansen på NTH tilkalla politiet for å få jehansført rektormøtet. Rektor Johansen leda sjølv aksjonen mot studentane frå ein politibil. Rektorane gjekk altså ikkje av vegen for å bruke borgarskapet sitt valdsapparat mot studentar som krevde å få deira syn høyrd.

Med politiet si hjelp klarte rektorane å hiale møtet sitt. Men framlegget om disiplinærreglementet og interne domstolar skal attende til vidare diskusjon til dei einskilde lærestedene - motstanden mot lova er for stor.

Alle demokratiske innstilte studentar må protestere mot gjennomføringa av interne domstolar og disiplinærreglementet. Vi må kjempe mot idear som sei det er rett å gå imot lova, men vi kan ikkje støtte militante aksjonar som viser kva studentane meiner om åttaka på dei demokratiske rettane, og som avslører universitetsleiinga for mange studentar.

Dette sei lovframlegget:

Forslag til lov om ordensforføyninger:

Sitat: Pgf. 1 «Denne lov gjelder for studerende ved universitetet i Bergen, Oslo, Tromsø og Trondheim, Norges handelshøyskole, Norges Landbruksskole og Norges Veterinærhøyskole...»

Sitat pgf. 2: «Ordensforføyningen kan settes i verk mot studerende som:

a) fusker, forsøker å fuske eller medvirker hertil eller ved eksamen eller ved kurs som svarer til eksamen eller medvirker hertil

c) vedvarende eller grovt overtrer de ordensregler som gjelder for lærestedet, skader eller uberettiget borttar gjenstander på lærestedet eller i studieforholdet på annen måte opptre utillatelig overfor medstudierende eller andre som har sin virksomhet der».

Pgf. 3 «Som ordensforføyning kan brukes a) irettesettelse, b) sperring for inntil 2 års adgang til bestemte lokaler, undervisning eller eksamener, c) bortvisning for inntil 2 år»

Pgf. 5 «Vedtatt om å sette i verk ordensforføyninger gjøres av lærestedets sentrale klagenemnd eller om klagenemnd ikke er oppnevnt, av et lokalt ordenstilsyn ved lærestedet...»

EKSAMEN

Når einskilde studentar vert drive til fusk på grunn av eit å råte eksamenssystem som fører med seg nervepress og samanbrudd, skal dei i følge lovframlegget utvisast frå universiteta og høgskulane med inntil to år. Er dette rettferdig? Er det ikkje meir naudsynt å rette søkjelyset på kvifor einskilde fuskar til eksamen?

Eksamen er og har vore eit av dei beste kontrollorgan for borgarskapet til å sjekke at studentane tilegnar seg den borgarleg ideologien. Vi må sitte år ut og år inn å lese faglitteratur og stoff som er langt på sia av verkelege livet. Vi les for harde livet og under hardt nervepress for å få gode karakterer for å få oss å gode etter studiet. Greier vi ikkje å oppfylle krava til borgarskapet med å stå til eksamen, er med lånekasta med å nekte oss lån. Dette er litt av den

karakteren eksamenssystemet har i dag. Eit døme som illustrerer dette godt har her frå Tromsø.

Vidare sei lovframlegget at dersom vi «overtrer de ordensregler» som gjelder for lærarstaden eller «opptre utilbørlig» skal vi kunne verte bortviste frå universitetet i inntil to år. Dette er ein freistnad på å kneble og å stenge ute studentar som ikkje vil følge universitetsleiinga og borgarskapet si line og snakke dei etter munnen.

Njål Hole, eit av framleggkomiteen sine representantar sei: «Organet skal bidra til å sikre at vedkommende lærested fungerer etter gjeldende bestemmelser. Det må derfor ikke være mulig for en gruppe å lamme lærestedets funksjoner ved å lamme dette organ».

Denne lova er eit godt reiskap for staten til å slå ned all politisk opposisjon og gjere den kriminell. Alle aksjonar for høgare stipend, mot auking av renta, mot angrepa på dei demokratiske rettane, streikane for fleire lærebøker på nynorsk - alt dette er brotsverk som dei nye domstolane kan gje to års bortvising for.

Det er ikkje lenger nok for borgarskapet på universitetet å nytte seg av det borgarlege rettsapparatet. Dei interne domstolane er for dei eit lettare middel til politisk undertrykking enn å gå vegen om dei rettslege domstolane.

Vi har i den siste tida mange døme på at borgarskapet freister å innskrenke dei demokratiske rettane på universiteta, arbeidsplassane, i fagforeningar og i interesseorganisasjonane. Jfr. suspensjon av Steinar Nilsen frå budsjettutvalet i samskipnaden.

Borgarskapet på universiteta kvier seg ikkje for å setje politil inn mot studentar og arbeidarar, folk som går til streik for betre arbeidstilhøve og folk som demonstrerer for rettferdige krav. Streiken på Brygga er eit godt døme på korleis politiet vert brukt mot oss. Hammersborg er nok eit døme på det same.

Dei rettferdige aksjonane våre skal ikkje møtast med ein eigen «terrorlov» frå universitetet si leiing. Difor må vi kjempe mot framlegget til ny disiplinærlov og avvise den heilt.

SV si rolle i denne saka:

NSU-leiinga har teke eit klårt standpunkt i denne saka. Dei har gått imot aksjonane mot lova, både i ei pressemelding frå 1. juni og i Studentforum. Samstundes sei dei at dei er imot lova. I praksis vil det sei at vi skal godta at universitetsleiinga innfører eit disiplinærreglement utan at vi protesterer. USV-leiarane tar ikkje avstand frå at rektor sparkar studentar og at politi settjast inn mot aksjonane, men at nokre (iflg. USV - berre AKP'arar syner motstand i det heile teke.

PF (Progressiv Front) meiner at heile disiplinærreglementet lyt avvist. USV går inn for å avvise delar - einskilde paragrafar av reglementet lyt vi ha, til dømes eksamensreglementet. Dei går ikkje i mot at studentar som fuskar til eksamen skal straffast. For det første er det ei dødsline å gå inn på ein diskusjon om kva for delar av reglementet som er bra, og for det andre er det ikkje å ta avstand frå straffemetodar for å hindre eksamensfusk.

SV'aren Arent Henriksen, gjekk inn for interne domstolar og disiplinærreglementet på lærarskolane då saka vart handsama på stortinget.

I eit skriv frå NSU (Fellesuttalelse mot «innstilling om lov og ordensforføyninger») krev NSU at studentane skal vere med i ein komité for bearbeiding av lovframlegget. Dersom NSU-leiinga meiner at dei etter denne evt. bearbeidinga ville gå inn for eit mildare disiplinærreglement, meiner vi denne line er gal. Det er ei line for å parlamentarere seg fram til einskilde formidlingar og ikkje avvise heile lova.

Saman med Aftapet, skriker SV opp om desse fæle demonstrantane som bryt seg inn på rektor sitt kontor, osv. Det er den same line som kjende SV'er er køyrar ut når det gjeld støtte til streikar, jfr. Linjegods. Dei sei at dei støtter krava, men dei går imot aksjonane som vert reiste for å få krava i gjennom. Dette er ei line vi må ta avstand frå, den lovar berre knefall, ikkje kamp.

MERK DEG VÅRE KANTINETILBUD!

	åpningstid
Teoribygget: kaldmat, middag	1000 - 1615
Nordlysobservatoriet: kaldmat, middag	1100 - 1500
Odd Berg: kaldmat	0900 - 1500
Idar Brenn: kaldmat, middag	1000 - 1615
Gjennomgangsbygget: kaldmat, middag	1000 - 1600

Vellaget, god middag i prisklassen kr 8,50 - kr 11,25 (ca halve prisen i forhold til byens andre tilbud).

Vi tar oss av alle typer arrangement, stort eller lite. Vi lager også mat for utbringning.

Nærmere opplysninger om kantinenes service-tilbud fåes over telefon 8 10 12.

STUDENTSAMSKIPNADEN

I TROMSØ

11. september - 4 år sidan fascistkuppet

FOLKET KAN ALDRI FÅ MAKTA VED VALG

For 4 år sida var Chile det store dømet for revisjonistar og sosialdemokratar på at ein fredeleg veg til sosialismen var mogleg. Ei veke seinare hadde kuppet funne stad! Den fascistiske militærjuntaen tok makta ved eit brutalt militærkupp, støtta av innanlandsk borgerskap og USA-imperialismen.

MOTSTANDEN VEKS

Idag veks motstanden fram på ny blant folket i Chile. Eit farefullt og krevjande arbeid med å byggje organisasjonane opp att er igang. Dei ulike motstandskomiteane er eit uttrykk for folkets motstand, gjennom dei ymse streikene og aksjonane dei iverksett.

Kampar for dagskrav i boligstrøk, mot auke av skattar og avgifter, faglege kampar og spreiring av illegal propaganda samlar og styrkar kampen mot fascistjuntaen og USA-imperialismen.

Denne kampen treng våres støtte.
- Så vis solidaritet med folket i Chile - støtt motstandskomiteane økonomisk.
- Støtt kampen det chilenske folket fører mot USA-imperialismen og for full nasjonal uavhengigheit.

FASCISMEN I CHILE FØR KUPPET

I tida før kuppet rusta reaksjonen opp, medan folket blei avværna ved razziar i heimane. Raksjonen hadde fri adgang til presse og kringkasting. Registrering av aktive gjekk føre seg i stort omfang. Konsekvensane kjenn vi: kupp, fengsling, tortur, myrding, 2000 personar sporløyst vekk.

KVA LÆRAR VI?

Dei kriminelle førebuingane skjedde under skinn av «demokrati». Vi lærar at sånn kriminell virksomheit må forbys.

Før 1940 fekk nazistane nokså fritt leide i Noreg - «dei var jo så få og ubetydelege». Etter krigen var det ikkje ein som våga stå fram å forsvare nazistane sine kriminelle handlingar som ein demokratisk rett.

- Vi krev:

Forby «Norsk Front», fascistjuntaens mest åpenlyse støtte i Noreg.

STØTT DET CHILENSKE FOLKET SIN KAMP MOT FASCISMEN.

Chile-aktivist.

4 ÅR ETTER KUPPET I CHILE: Solidaritetsdemonstrasjone over hele landet i helga

HVORDAN KAN VI STØTTE CHILES FOLK?

«Bare chilenske kvinner og menn kan frigjøre landet vårt, og vi regner med en lang og hard kamp. Den hjelpen dere kan gi oss er å styrke den internasjonale solidariteten som gir oss økonomisk og moralsk støtte. Jeg vil nevne en kampanje som drives av Solidaritetskomiteen for Chile i Norge. Den har tatt initiativ til å sende økonomisk støtte til familiene til 53 fengslete marine-soldater.

I Chile oppfattes dette som en riktig og praktisk måte å støtte oss på», sa Sandra fra Chile 8. mars i fjor.

«Det er også mange andre viktige oppgaver i solidaritetsarbeidet», sier hun videre, og nevner blant annet kravet om frigiving av alle politiske fanger i Chile.

Internasjonal solidaritet er en av de faktorene som svekker fiendens moral og styrker besluttsomheten i folket. Jo klarere solidariteten kommer til uttrykk, dess sterkere blir denne faktoren. Samtidig styrker solidariteten vår egen kamp mot imperialismen og reaksjon.

Idag er kravet om å utvise junta-Olsen og kravet om at Norge må bryte alle handels- og kredittforbindelser med Chile svært viktige.

SYNG UT DISSE KRAVA

Å sitte i all hemmelighet og mene at junta-Olsen skal utvises, hjelper ikke det chilenske folket stort.

Tvert om er dette ei farlig linje. I Norge fins ei retning som legger lokk på de solidariteriske følelsene for Chiles folk sin kamp, som bringer solidaritet og støtte til taushet.

Heilt sida kuppet for 4 år siden har det vært stor solidaritet og støtte i Norge til Chiles kamp. Det er et mål for reaksjonen å passivisere denne støtta.

Hvem går i bresjen for dette i Norge? Blant annet ledende personer i DNA og SV.

Chileaksjonen, som mange av dem er medlemmer av, har satt opp i sitt program de to viktige krava om å utvise junta-Olsen og å bryte handels- og kredittforbindelsene med Chile. I følge Chileaksjonen sjøl har de over 80 av stortingsrepresentantene som medlemmer, dvs. godt over halyparten.

Men: Ingen av de 80, heller ingen av de 16 SV-representantene har reist disse kravene på Stortinget. I Nordlys 12.9. nevner Chileaksjonen arbeid for økonomisk og diplomatisk boikott blant de viktigste solidaritetsoppgavene.

Vi ser hvem som står for denne farlige og reaksjonære retninga, som sier at de støtter, men som i virkeligheten passiviserer motstanden.

VALGKAMP ELLER SOLIDARITET?

I mobiliseringa til markeringa av 11. september i år hørte vi ikke et pip fra Chile-aksjonen.

Solidaritetskomiteen for Chile ønska ei brei og enhetlig markering av solidariteten med Chiles folk.

I Tromsø sendte Solidaritetskomiteen for Chile følgende brev til aksjonen. De gadd ikke svare engang!

Solidaritetskomiteen for Chile i Tromsø
Postboks 1093
9001 TROMSØ

Chileaksjonen i Tromsø

31.8.1977

11. september er det fire år siden fascistkuppet i Chile, og som vi vet lever det chilenske folket fortsatt uten de mest elementære demokratiske rettigheter og under vanskelige materielle forhold. Likevel vokser motstanden mot juntaen. Både politiske partier og andre organisasjoner øker i antall og styrke, og aksjoner, streiker og demonstrasjoner finner sted.

Denne kampen trenger bred internasjonal støtte, både politisk og økonomisk. Solidaritetskomiteen for Chile i Tromsø vil ta initiativ til markeringer i forbindelse med 11. september og ville være glad for et fellesarrangement ved hele markeringen eller deler av den. Vi imøteser en diskusjon om dette.

Med hilsen

For AU

SOLIDARITETEN ER STOR

Hverken på lærerskolen eller universitetet så vi fra Chileaksjonens side antydning til å ville utvikle solidaritetsarbeidet i anledning 11. septembeer.

Men Solidaritetskomiteen for Chile samla mange tusen til solidaritetsdemonstrasjonen på 35 forskjellige steder i landet.

I Tromsø demonstrerte 240 for Chiles folk.

(Folk som så på, sa etterpå at de «gremma seg» fordi de ikke hadde deltatt).

Mange studenter skreiv seg på støttelistene og gav penger til kampen som føres i Chile.

Vi som stod på stand i byen opplevde at folk stod i kø for å støtte avisopproppet og for å gi penger til innsamlingskampanja.

Chile-aktivister.

* OVERGANGER *

KVA ER DET «NY TID»

juridiske motiv. Problemet tor venstresida nå er difor å oppnå tilstrekkelig politisk styrke til å møte denne offensiven. Her er det naudsynt å alliere seg med liberale borgarlege demokratar og venstresosialdemokratar. Ein slik allianse er mogleg nettopp fordi innskrenkinga av pressefridom o.s., sjølvsagt råkar fleire enn bare sosialistar. Derfor kan desse mobiliserast på eit reint borgarlegdemokratisk grunnlag, og slike taktiske alliansar er i dag naudsynte. Men vi vil hevde at ein kamp for verkeleg demokrati i siste ende må ha sosialistiske perspektiv, og at innskrenkinga av dei demokratiske rettane er knytt til opprethaldinga av den kapitalistiske produksjonsmåte. I siste ende vil borgarskapet forsvare sitt klasseherredøme med militærmakt.

«Listesaka», «Majorsaka» og «Loran C-saka» har og gitt oss nyttige påminningar om sosialdemokratiet. Vi må rekne med som sikkert at politiet har handla etter initiativ frå regjeringa, og at høgresosialdemokratane med Rolf Hansen i brodden har nytta høvet til eit massivt åtak på SV. «Venstrefløyen» i partiet har stort sett tagt (eit unntak er Aslak Versto i «Ny Tid» nr. 41). Men som vi har sagt er desse hendingane eit varsku for alle progressive, og det er dei også meint å vere. Med skjerpning av den økonomiske krisa, realløn-

teten uansett hvor den kommer i fra, men vi aksepterer ikke at noen solidaritetsorganisasjoner forsøker å presse oss til å endre vår holdning».

nedslag, direkte statleg inntekts-politikk osv. blir det vanskelegare å «forsone» dei samfunnsmessige motseiingane innanfor ein sosialdemokratisk borgfred. Hardare disiplineringstiltak, t.d. politimakt blir difor stadig oftare nytta. I takt med sterkere autoritære tendensar i statsapparatet, blir kravet om lojalitet og ansvarskjensle tilsvarende sterke. I desse sakene har teieplikta vore nytta på denne måten: På eit nokså vilkårlig grunnlag nyttar regjering denne til å disiplinere folkevalde representantar og andre som veit «for mykje». Folk som sit inne med kompromiterande opplysingar om manipulasjonar og ulovleg verksemd bak kulissene skal vite kva dei risikerer ved å rykkje ut.

Overvakinga av progressive på politisk grunnlag inneber undergraving og dermed innsnevring av retten til politisk organisering. Beslag av kjeldemateriale og dermed førehandssensur inneber innsnevring av ytringsfridomen. Klassestaten tek hardare og meir openlyse disiplineringstiltak i bruk. Kombinasjonen av politisk overvaking, tilsidesetting av demokratiske rettar og ei applauderende presse er ein kombinasjon som vi m.a. kjenner godt frå Vest-Tyskland. Å ta kampen aktivt opp mot dette er den einaste måten å forhindre ei «vest-tysk utvikling» på.

KAMP MOT POLITISK OVERVAKING
FULL STØNAD TIL ARBEIDET MED Å AVSLØRE DENNE VERKSEMMA
OMGJER DOMMEN MOT TROND JENSEN
SET FRI IVAR JOHANSEN
KJELDEMATERIALET MÅ GJEVAST ATTENDE TIL «NY TID»

USV/Tromsø

Hva må gjøres med nynazismen?

I studentavisa nr. 3 -77, skriver Jørn Fossmo og Lars Nilsen i et innlegg at Norsk Front slett ikke bør forbys, men forøvrig mener de to at det er viktig å bekjempe Norsk Front. De to avslutter innlegget sitt slik:

«Vi må gjøre jorda de vokser i så sur at det verken blir moralsk eller politisk anstendig å sumpatisere med Norsk Front».

Men å gjøre nazistenes «jordsmonn» surt betyr ikke for Nilsen/Fossmo at en bør kreve enhver nazistisk/fascistisk organisasjon forbudt. Hva mener Norsk Front sjøl om sp.m.:

«Betydningen om partiets registrering kan vanskelig overvurderes. Ikke bare er registrering en enorm seier over den liberalist-marxistiske hets og terror, men registreringen vil straks gi bevegelsen en form for «legalitet» og «etablering» som mange skeptikere og etternølere muligens har savnet hos NUF». (Erik Blycher)

Enhver kan se det logisk korrekte i denne nazistens argumentasjon. Ved å gå inn for at Norsk Front skal kunne bli et lovlig norsk parti, (Erik Blycher i partiledersdebatten) så går ikke Nilsen/

Fossmo bare inn for den reinte juridiske legaliteten, men de går i sin konsekvens inn for å gi nazipakket nettopp den form for «legalitet» og «etablering» (i folks øyne) som Blycher nevner at NF så sår trenger.

Norge er et borgerlig diktatur fordi borgerskapet har den politiske og økonomiske makta. Norge er ikke noe demokrati, fordi flertallet som ikke eier noe annet enn sin egen arbeidskraft, ikke har makta i landet. Men dette flertallet er innvilga en del demokratiske rettigheter av det herskende borgerskapet, ikke fordi det norske borgerskapet er spesielt demokratisk f.eks. i forhold til det chilenske borgerskapet, men fordi borgerskapet historisk sett kan bruke to herskertechnikker: piske (fascistisk styreform) og gulerota (borgerlig demokrati) og der det er mulig foretrekker borgerskapet den sistnevnte formen på diktaturet sitt. Men borgerskapet har et ytterst pragmatisk forhold til sine proklamerte demokratiske rettigheter og ti sine egne lover. Det står i de norske lovene at opposisjonelle meninger ikke skal overvåkes, likevel er dette hovedbeskjeftegel-

Svar til Nilsen/ Fossmo

sen til over 1000 sivile og militære etterretningssoldater. Det står i de norske lovene at alle har rett til arbeid uansett politisk oppfatning. Likevel står borgere åpent fram og nekter progressive arbeidere arbeid osv.. Fascismen er ikke noe annet enn en bevegelse til redning av borgerskapet når det virkelig får problemer med å herske slik som i mellomkrigstidas Europa. I slike krisesituasjoner for borgerskapet setter det alle demokratiske tilbøyeligheter til side og oppretter et terroristisk diktatur. Dette diktaturet forberedes i Norge i dag gjennom opprustningen av politiet, og etterretningssvesnets likvideringsslister. Poli og militæret trener i å slå ned streiker, uro i befolkningen (Vintex, Firm Sand osv).

Men i motsetning til de framskredne borgerne som virkelig ser på lovene som redskap for seg sjøl, så tror Nilsen/Fossmo virkelig på «demokratiet» med stor D. Derfor blir kravet om forbud av NF for dem et vanskelig moralsk problem:

«Å forby Norsk Front er å sette de demokratiske rettighetene til siden i «demokratiets navn. Dette er noe annet enn å forsvare de demokratiske rettene, et inngreå i organisasjonsretten».

Nilsen/Fossmo spør overhodet ikke hva som tjener proletariatets interesser. Hva har historia vist oss annet enn at uten å hensynsløst bekjempe fascismen i fødselen så vil de demokratiske rettighetene for arbeiderklassen bli utradert. A forsvare yringsfrihet for fascismen er det samme som å legalisere kampen for å frata arbeiderklassen de samme rettighetene. Hvilken klasse vil Nilsen/Fossmo tjene?

Nilsen/Fossmo har et rørende naivt syn på borgerskapets forhold til yringsfriheten: Hør bare:

Yringsfriheten er altså ikke bare en borgerlig demokratisk rettighet, men en demokratisk rettighet som er med på å gjøre forandring av samfunnet mulig. Det stikk motsatte er korrekt. Ingen herskende klasse i historia og aller minst borgerskapet har latt seg ekspropriere som herskende klasse ved hjelp av stemmeretten/yringsfriheten. Snarere er det mangelen på yringsfrihet som har tvunget enhver undertrykt

klasse til å styrte herskerne med revolusjonær vold. Dette synet på borgerskapet som voktere av yringsfriheten kommer hos de to også til uttrykk i at de ser borgerskapets forberedelser til å forby AKP som en følge av antifascistenes kamp for forbud av NF, og ikke som en allmen følge av skjerpning av klassekampen. Hvis Nilsen/Fossmo virkelig tror at et legalt og «akseptert» NF slik som «Nasjonal Front» i England og MSI i Italia, er noe bidrag til kampen mot kriminalisering av AKP, så er dette i beste fall naivt. Legalisering av NF vil styrke NF og et sterkt NF er den beste garantien for systematisk terror mot alle progressive og for forbud av AKP.

Lær av Tromsø: Gang på gang angriper provokatører demonstrasjoner med jernstenger og kniver. Politiet ser på. Så etter 17 mai uttaler politimester Hals at nå går det ikke lenger. Politiet diskuterer nå **allmet demonstrasjonsforbud**. Vil det tjene venstresida at kreftene bak terroren får legalisere partiet sitt?

Hans Evju

STYRINGSTRUKTUR- DEBATTEN OG ALLMØTENE

Reglementet for styringsorganene ved universitetet i Tromsø gjelder fram til høsten 1978. I dette og neste semester skal studenter og ansatte diskutere de erfaringene vi har gjort med styringsorganene til nå.

Et utvalg nedsatt av styret har i den anledning avgitt ei innstilling som oppsummerer erfaringene og legger fram forslag til omorganiseringer. I innstillinga står det mye om fordeler og ulemper ved store vs. små ting, om sammensetninga av valgkretser etc. Men det står ingenting om valgordninger. Er studenter og ansatte fornøyd med den urnevalgordninga som blei pressa på oss i 1973?

ALLMØTENE LEVER

Kan vi i det hele tatt diskutere styringsorganer uten å stille spørsmålet: Har grunnplanet kontakt med og kontroll over representantene i disse organene? For å begynne en sårn diskusjon vil jeg trekke fram følgende som utvalget har «glemt».

Urnevalgsordninga som nå gjelder for valg til universitetstinget ble tvunget igjennom av interimstyret og departementet mot universitetsflertallets vilje. I ei uravstemming hadde et stort flertall klart gitt uttrykk for at de ønska at følgende prinsipp skulle legges til grunn for å bestemme valgordningene.

«Hver gruppe (Studenter, vit. ansatte, ikke vit.ansatte) bestemmer selv sin valgordning i fora de definerer som sine egne». Mot dette bestemte altså ledelsen på diktatorisk vis at valgordninga for alle gruppene skulle være urnevalg, og brøt klart med det et flertall mente var et grunnleggende demokratisk prinsipp.

Hvor fornøyd er vi så med urnevalgordninga og hvordan fungerer den idag? Ser vi å resultatene fra urnevalget til universitetstinget i vår viser det at flertallet aldri aksepterte diktaturet. Antall avgitte stemmer i forhold til antall stemmeberettigede viser:

	Studenter		Ikke-vit.		Vit.ansatte	
	1	2	1	2	1	2
Fagområdet medisin	1	2	1	2	1	2
	280	54	85	20	83	10
IBG	} - 400	33	32	17	27	} - 18
IMR		23	34	14	45	
IFF					21	
ISL	280	17	6		29	10
ISV	360	41	12		40	13

1 = antall stemmeberettigede (Det reelle tall studenter ligger sannsynligvis 20% lavere enn det som er oppgitt.)
2 = antall avgitte stemmer.

Tallene slår beina under argumentet om at urnevalg er mer representativt enn allmøtevalg. Hvorfor er oppslutninga om urnevalget så liten? En grunn er at valget foregår på allmøter eller uformelt. I alle kretsene var det bare stilt ei liste, og det ble ikke drevet noen valgkamp. I realiteten er valgene avgjort før urnevalget. På medisin, ISV og Gjennomgangsbygget valgte stu-

dentene representantene på allmøtet. Disse blir så framstilt på ei liste til urnevalget og 10 stemmer i urna bekrefter formelt det som allerede har skjedd på instituttallmøtet. Slik fungerer det såvidt meg bekjent også blant stipendiatene og ansatte i større eller mindre grad.

Vel og bra vil kanskje noen si. Grunnplanet har fått allmøtevalg og ledelsen urnevalg og alle er fornøyd? Svakheten ved dette uformelle systemet er sjølsagt at den dagen ei lita gruppe går utenom allmøtene og setter opp ei

konkurrerende liste til urnevalget, så er allmøtene satt ut av spill som reelle valgfora og kontrollorgan for representantene. Da er det urnevalget som gjelder ifølge reglementet. For denne del av debatten vil jeg stille følgende paroler:

- Hver gruppe bestemmer selv sin valgordning i fora de definerer som sine egne.
Student - ansatt - må sjøl bestemme på hvilken måte de vil velge sine representanter til universitetstinget.
- Bort med urnevalget.
- Fram for allmøtevalg og tilbakekallingsrett. **Roar Haga.**

KVA ER DET «NY TID-SAKA» GJELD?

Avsløringene i «Ny Tid» og andre organ den siste tida har mellom anna avdekt dette:

- Norsk etterretningsteneste har drive Nato- og USA-spionasje mot Sovjet. Det ville vere naivt å tru at dette ikkje også er tilfelle i dag. I skrivende stund fortel ein tidlegare CIA-agent til SV og Dagbladet om samarbeid mellom CIA og norsk etterretningsteneste.

- Denne verksemda er godkjent av dei politiske styresmaktene.

- Tryggingstenesta og overvåkingspolitiet (SIPO) driv systematisk overvaking, infiltrasjon og kartlegging av politisk aktivitet på venstre-fløyen.

- Opplysningssom blir samla inn om einskildpersonar sine politiske standpunkt, og handlingar er gitt vidare til næringslivet med det resultat at folk ikkje får arbeid (Hydro-saka). Slike opplysningar har arbeidskjøparar og fått frå tilsette ved NTH i Trondheim på førespurnad om studentanes politiske haldningar.

Dette stadfester til fulle det venstresida alltid har hevda om Norges rolle i eit aggressivt imperialistisk militærapparat, og om dei hemmelege tenestenes politiske kartleggingsoppgåver. Men sjølv om desse sakene avslører den borgarlege klassekarakteren til statsapparatet, så er t.d. overvaking på politisk grunnlag ulovleg sjølv med den borgarlege rettstaten sine mål. Politiaksjonane mot «Ny Tid» har og dels hatt klare ulovlege sider, og dels synt ei fortolkning av lovverket som er meir enn tvilsamt ut frå vanleg borgarleg rettsmedvit. Her må vi særskilt nemne:

- Beslaget av «Ny Tid»'s grunnlagsmateriale som er førehandssensur og i strid med lova om yringsfrihet.

- Måten Trond Jensen blei arrestert på.

- Forhøyret av Ingolf Håkon Teigene.

- Bruken av «Landssviklova», ei lov som blei til under særskilde historiske vilkår og som gjev

politiet utvida fullmakter (likevel ikkje så utvida at det formelt kan legitimere politiet sin handlemåte i denne saka). Desse historiske vilkåra er ikkje til stades i dag.

- Politiets framgangsmåte ved avhøyra der dei m.a. har nekta advokathjelp, på ulovleg vis forespegla varetaktsfengsling utan sikting o.l.

- Framgangsmåten ved husgranskingar og razzia'er utan rettsløyve på førehand.

- Påtalemakts medvitne brot på politiet til eindel presseorgan (særskilt VG) med detaljerte opplysningar frå etterforskning og avhøyra. Opplysningane er vald ut slik at dei skal sette dei arresterte og andre impliserte i eit så dærlig ljøs som mogeleg. (T.d. den insinuerande omtala av Trond Jensens kontakt med aust-europeiske ambassade folk. Riksadvokaten har seinare vore tvungen til å trekke denne spionasjeskyldinga attende. Det er interessant å merke seg at

avisa «Klassekampen» også ha nytta slike politilekkasjer til hets-oppdrag mot «Ny Tid», sjå KK 23. aug.)

Desse sidene ved politi-aksjonane er grundig gjennomgått - og kritisert - i ein artikkel i «Dagbladet» 19. aug. av cand.jur. Knut Brofoss. Denne kritikken står enno fullstendig uimotsagt frå påtalemakta. Ein liknande artikkel av cand.jur. Arild Kjerschow sto i «Aftenposten» 27. aug. Både Brofoss og Kjerschow arbeider i Justisdepartementet, og det er rimelig å rekne med at deira uttalelser er representative for embetsmennene i departementet. Denne kritikken og often for innsnevring av demokratiet strekkjer seg inn i liberale borgarlege grupper.

Men ellers har storparten av pressa vore tale-rør for politiet og statsmakta - sjølv når det m.a. er pressefridomen det står om! Fordømingane av «Ny Tid» og SV har vore unisone frå DNA til Høgre. Dette syner på ein

framifrå måte korleis borgarskapet har eit pragmatisk, og ikkje prinsipiell forhold til sine egne borgarleg-demokratiske rettar. Når venstresida og arbeidar-klassa trugar den borgarlege orden må borgarleg-demokratiske rettar vike til fordel for politimakt. Dette syner at demokrati heile tida er ei kamp-oppgåve for arbeidar-klassa: det må stadig tilkjempast og forsvart. I denne kampen blir det abstrakt å appellere til «rettsstaten» og demokratiet som garanti for at slike «overtramp» ikkje skal kunne skje. Det er arbeidar-klassas styrke, og ikkje juridiske argument eller tilvisingar til Grunnlova som avgjer grensene for den borgarlege undertrykkinga. Når prof. Andersen meiner at sosialistar må finne seg i politisk overvaking, og advokatstanden stør påtalemakta når denne ikje eingong kan forsvare seg formaljuridisk, så har dette politiske, og ikkje

fortsettelse side 7

I følge USV sitt interne medlemsblad «Moldvarpen»:

«ANGREP ER DET BESTE FORSVAR»

- DIFOR GJEKK DEI TIL ANGREP PÅ PROGRESSIV FRONT I SUSPENSJONSSAKA

I eit nummer av «Moldvarpen» frå vårsemesteret -77 oppsummerer USV at dei ønska å kome ned i frå «tribunestadiet» og ut av sin «politiske frustrasjon», og så kaste seg inn på arenaen der studentkampen går føre seg.

Det var no likevel ikkje lett etter så mange semestre som passive tilskodarar til dei same kampene, noko internavisa syner. USV erkjende at dei var naudt til å gå politiske motstandarar i møte, vidare å ta stilling til politiske hendingar på universitetet.

Sidan mange studentar hadde vorte oppteke av suspensjons-

saka, var dette ei av dei sakene USV var naudt å kaste seg ut i. Men to månader med tribune-passivitet var ikkje det mest offensive utgangspunkt, og trongen til å forsvare si eiga «unfallhet» i denne saka var stor. USV sette difor si tillit til at «angrep er det beste forsvar». (se faksimile).

I staden for å ta stilling til sjølve innhaldet i saka, kørte dei ut eit valdsamt åttak på PF som hadde vore drivkrafta til då. USV hadde ikkje løfta ein finger for å protestere mot suspensjonen før jul. Med å gå til åttak, kunne dei leie oppmerksamheten bort frå

sin mangel på initiativ. USV valde å «ta mannen i staden for ballen», for å bruke eit uttrykk frå 6. div. fotball.

Det vi her har teke for oss gjeld USV i ei konkret sak, men vi kan tydeleg sjå dei same linene i SV. I fleire saker veljer dei å gå til usakleg angrep i staden for å diskutere realitetane i dei enkelte sakene, til dømes 8. mars, 1. mai osv.

Det er difor ikkje noko einestående døme vi her har dokumentert, men eit talande eit på SV sin opportunistiske politikk. Dette er også eit døme på at USV setter sine snevre parti-interessar

Vårsemesteret -77 inntok USV igjen den universitetspolitiske arena, etter at vi nokre semestre med politisk frustrasjon hadde valgt å sitja på tribunane. Når me no omgjorde dette valet var det ut frå ei erkjening av at AKP-grupperingane og lokale studentpolitiske hendingar, var nokon og noko vi måtte møte, dersom vi skulle kunne fungere politisk saman med studentane. På tribunen vart vi einast tilskodar, - ikkje deltakar.

Progressiv Front (P.F.) si store sak i siste del av haustsemesteret var «suspensjons-saka». (Suspensjonen av Steinar Nilsen i Samskipnadens budsjettutvalg). Denne var framleis saka vi måtte forholde oss til på den «universitets-politiske arena». Saka fekk ein ekstra dimensjon i og med utkjøret frå Universitets-styret og

STudentsamskipnads-styret mot den gjeldande studentorganiserings, som dei meinte var udemokratisk og ikkje-representativ. Dette saman med USV sin sidelineposisjon under suspensjonen før jul, var det saklege utgangspunkt for oss då vi starta opp.

Me valgte å starte offensivt og grundig utfrå ei slags «Angrep er det beste forsvar»-analyse. Det blei laga eit omfangsrikt og godt notat på suspensjonssaka med ein politisk kritikk av P.F. og SU si handsaming av saka.

Men samstundes kritiserte me skarpt og eintydig Univ.- og Samskipnads-styret for deira adferd. Og til sist la vi fram konkrete forslag til korleis studentane skulle førebu seg på dei angrepa som var signalisert overfor studentorganiserings.

føre studentane sine interessar. Dei spurte ikkje seg sjøl, - korleis forsvara dei demokratiske rettane våre, men - korleis få USV ut av frustrasjonen.

Internskrivet syner at dei slett ikkje var interessert i å ta avstand frå suspensjonen av Steinar

Nilsen, men i å markere USV best mogleg. Nok ein gong syner det seg at «forståelse for krava» berre er gammaldags sosialdemokratisk demagogi, når ein samstundes tar avstand frå aksjonar for å få krava gjennom.

HVA SKJER I NORSK STUDENTUNION?

Referat fra NSUs landsstyremøte 26/8-77

Fra delegatgruppa i Tromsø møtte Else Bottengård og Peter Arbo, mens studentutvalget ikke hadde sendt noen representant. Landsstyremøtet ble i hovedsak viet **arbeidsplanen for høstsemesteret**. Her ble det fattet vedtak som fulgte opp og konkretiserte det arbeidsprogrammet som ble vedtatt på NSUs landsting før sommerferien.

Universitets- og høyskolesaker

Den viktigste arbeidsoppgaven for NSU vil bli kampen mot de nye forslagene til **studiestruktur** endringer. Det foreligger på dette området innstillinger fra to komiteer: Gradskomiteen og Cand.mag.-komiteen. I tillegg er det en rekke endringsforslag på trappene ved de enkelte lærestedene som må sees i sammenheng med disse to innstillingene. **Gradskomiteen** foreslår nye grader for det matematisk-naturvitenskapelige fagområdet. Realfagstudiet skal deles i tre: En cand.mag.-utdanning (3 1/2 år), en cand. scient.-utdanning (5 år) og en dr. scient.-utdanning (7 år). Denne omorganiseringa er tenkt gjennomført innenfor dagens bevilgningsrammer og med samme antall stillinger. De reglement- og studieplansendringer som det legges opp til vil innebære en faglig og politisk tilstramning:

(1) Det vil bli flere obligatoriske kurs og kurs-kombinasjoner, og studietida vil bli strengere normert. Arbeidsbyrdene og ensrettinga vil øke. Et fleksibelt kurssystem med adgangsreguleringer vil lettere kunne sikre den arbeidskraft som næringslivet trenger.

(2) Vi vil få en klarere to-delning mellom lærer- og forskerutdanning alt tidlig i studiet.

(3) Det faglige nivået på den ordinære hovedfagsutdanninga, cand. scient., vil bli senket. Hovedoppgavene vil bli strengere tildelt og av mer overflatisk karakter. På biologi vil spesielt mulighetene for feltarbeid innskrenkes.

(4) Finansieringa av doktorgradsstudentene skal for en stor del baseres på eksterne stipend. (Oppdragsforskning).

(5) Doktorgradsstudentene skal ha undervisningsplikt som stip./vit.ass.. Dette vil føre til at studietida må forlenges vesentlig utover de antatte 7 år.

(6) Studieretningsblokker på 10 vekttall skal inngå som tilleggsfag for samfunnsvitere og filologer. Dermed bidrar disse reformene til å presse fram mindre kursenheter og vekttall også på disse fagområdene.

Gradskomiteens innstilling har nå vært til behandling i de parlamentariske organene på de fleste lærestedene, og skal deretter godkjennes av departementet. Men den konkrete gjennomføringa av planen på de enkelte fagene er allerede begynt.

Cand.mag.-komiteens innstilling er et innstrammings- og rasjoneringsframstøt overfor de historisk-filosofiske fag:

(1) Cand.mag.-gradens lengde skal nedkortes med et halvt år.

(2) Graden skal bygge på ett mellomfag og to grunnfag, istedenfor som nå: To mellomfag og ett grunnfag.

(3) Innstillinga åpner også for en tofagsordning (to utvidete mellomfag) og en oppdeling av fagene i små kurs organisert gjennom en vekttallsordning.

(4) Innstillinga truer den nåværende forberedende-ordninga ved bl.a. å foreslå en «ren pedagogisk variant» som alternativ.

Denne innstillinga har en høringsfrist til over nyttår.

Ellers blir det i høst oppnevnt en komite som skal jobbe med de samme problemstillingene som disse to komiteene for det samfunnsvitenskapelige fagområdet.

I tillegg til kampen mot disse kontroll- og disiplineringframstøtene **gjennom fagene**, vil NSU fortsatt kjempe mot det nye **forlaget til disiplinærreglement**. Dette skal ut på ny høring i høst. Her må vi søke å danne breiest mulige allianser med lærere og ansatte. (Se egen artikkel om dette.)

Studentsosiale saker

Departementet har stoppet arbeidet i Lånekassen med endringer av regelverket for studiefinansiering. Det er oppnevnt et statlig utvalg til å utrede hele stønadsystemet på nytt. Saka er dermed lagt på is ei tid framover. (Se egen artikkel om dette.)

Solidaritetsarbeid

NSU vil i samarbeid med Fellestrådet for det sørlige Afrika få istand ei høring om situasjonen i Azania. Studentledere fra

Soweto vil delta og muligens også besøke Tromsø i oktober.

NSU har utgitt et hefte om «Brerufsverbot» og vil støtte kampen mot yrkesforbud både i Vest-Tyskland og Norge. Spesielt vil forsøk på politisk svartelisting ved de enkelte lærestedene her i landet være en viktig sak. NSU tok initiativet til ei Hammerverkhøring i Oslo 3. sept., og vil ellers følge opp streikestøtarbeidet i tida framover.

Landsstyremøtet vedtok to resolusjoner: En på NY TID-saka og en til støtte for de to oppsagte ved Holmenkollbanen.

Informasjonsarbeidet

NSUs informasjonsarbeid vil bli styrket og utbygget kraftig. Det vil bli gitt ut en informasjonsbulletin mellom utgivelsene av STUDENTFORUM som vil bringe vedtak fra NSU sentralt og formidle opplysninger om viktige saker som er oppe på de enkelte lærestedene. NSU vil arbeide mer aktivt for å publisere hefter med bakgrunnsmateriale til alle viktige utdanningspolitiske saker. Delegatgruppene vil jevnlig avholde stand på de enkelte instituttene.

Politiske motsetninger

I tillegg til resolusjonen for de to oppsagte på Holmenkollbanen, fremmet **Progressiv Front** fire andre forslag på møtet: (1) De foreslo at landsstyret skulle vedta en oppfordring til delgatgruppa i Oslo om å arrangere aksjonsdager mot Gradskom. og Cand. mag.-kom. ved de berørte instituttene. Dette fikk tilslutning. (2) De gikk mot Ny Tid-resolusjonen fordi den ikke tok med Klassekampen og sa noe om Sovjets karakter. (3) De forkastet **hele** forslaget til arbeidsplan for NSU med den begrunnelse at den inneholdt for få aksjoner og ikke prioriterte kampen for demokratiske rettigheter øverst. (4) Under punktet økonomisaker gikk PF inn for at en tilleggsbevilgning fra staten skulle **sendes tilbake** og NSU gå over til individuelt medlemskap. Dette ble stilt oppmot et forslag fra Sosialistisk Front om å bruke pengene til å bygge ut NSUs trykkeri for å bedre organisasjonens økonomiske sjølberging. Alle de fire siste forslagene fra PF ble nestemt.

De **konservative** gikk imot begge resolusjonene som ble vedtatt, og

Kommentar til Dg. sitt referat fra NSU sitt landsstyremøte, 26.08.

I starten av referatet står det at landsstyret «fattet vedtak som fulgte opp og konkretiserte det arbeidsprogrammet som vart vedtatt på NSU's landsting før sommerferien».

Det høyrest jo umiddelbart bra ut med konkretiseringer, så vi las gjennom for å finne disse vedtakene.

Universitets- og høyskolesaker: Under disse punkta står det ikkje eit konkret framlegg på korleis vi skal møte desse åtaka. Lenger bak står det at Progressiv Front fremma sitt framlegg om aksjonsdag, som fekk tilslutning, medan lenger ned står det at alle 4 framlegga frå PF vart nedstemt?!

Disiplinærreglementet: Sjøl om dette er eit reaksjonært lovframlegg, som inviterer til tyske tilstandar på universiteta, seier ikkje NSU anna om det, enn at vi må skape allianse med lærarar og tilsette. Dette er vel ikkje nok for å slå disiplinærreglementet attende? Har NSU-leiinga tenkt på kva vi kan lære av aksjonane i Oslo og Trondheim, for evt. vidare aksjonar? Korleis har NSU-leiinga dessutan tenkt vi konkret skal oppnå den omtalte

alliansen?

NSU legg heller ikkje fram lina si på dette reglementet. Står de framleis på at vi skal godta paragrafen om fusk til eksamen, dvs. berre avise delar av lovframlegget? Ellers, kunne det jo vere interessant å høyre om NSU-leiinga veit KVIFOR arbeidet i lånekassa om studiefinansiering er stoppa? I det heile tatt ser det ut til at NSU-leiinga tar alle desse åtaka med knusande ro. Minst mogleg kampar og aksjonar og mest mogleg prat. Staten, regjeringa og kapitalen kan ta det med ro, NSU har i allefall ikkje tenkt å gå i brodden, verken for å slå attende Grad.-kom., Cand.mag.-kom. si innstilling, eller disiplinærlova.

Progressiv Front meiner at denne lina er med på å leggje oss studentar flate for staten sine reaksjonære åtak på oss. Dersom vi ikkje aksjonerer og legg press på staten vil vi ikkje kunne vinne delsgirar og stå imot framstøytta. Staten sin studentfiendtelege politikk vil berre halde fram i aukande grad.

Redaksjonen i Studentavisa.

FLYBILLETTER

BENNETT

TLF. 81 644

TROMSØ

ønsket bae å prioritere arbeidet med lån og stipend. Ellers hadde de ingen alternative forslag til de **Sosialistisk Front** og ledelsen i NSU la fram, og som er gjennomgått i dette referatet.

Delegatgruppa i Tromsø vil i tida framover følge opp hovedpunktene i arbeidsprogrammet.

Delegatgruppa/NSV.

Rapport fra Samskipnadsstyret:

Samskipnaden gjør opp budsjett med underskudd!

På siste styremøte i Samskipnaden ble det i forbindelse med budsjettrevisjonen, vedtatt å gjøre opp budsjettet med et underskudd på 206000 kr. Dette er en framgangsmåte

studentene lenge har gått inn for ved budsjettbehandlingene, men som administrasjonen og det nåværende styreflertallet til nå ikke har villet gå med på. Sist styret gikk inn for å gjøre opp

budsjettet med underskudd, var i forbindelse med husleiestreiken i 1975 og det førte som kjent til at studentene mistet sitt flertall i styret da KUD grep inn.

Når administrasjonen og styret nå har tatt det noe overraskende standpunkt, å gjøre opp underskuddsbudsjett, så har dette å gjøre med prisstoppen som ble satt i verk fra 18. april. Samskipnaden hadde kalkulert med en husleieøkning på ca. 10% fra 1. juli, men p.g.a. prisstoppen kunne ikke denne økningen settes i verk. (Samskipnaden søkte om dispensasjon fra prisstoppen, men det ble avslått) Dette inntektstapet medfører at Samskipnaden ikke greier å gjøre opp budsjettet i balanse og derfor overlater til KUD å skaffe til veie de nødvendige økonomiske midler.

Dette viser at det likevel er fullt ut mulig å gjøre opp budsjettet med underskudd. Administrasjonen har her vurdert det som mulig å bringe budsjettet i balanse fordi prisøkningene ikke kunne gjennomføres. Studentrepresentantene i styret mener

denne praksisen må føre til at man i framtidige budsjettbehandlingene må vurdere grundig om det på bakgrunn av studentenes økonomi, er forsvarlig å øke prisene på samskipnadens tjenester eller om det riktige vil være å gjøre opp budsjettet med underskudd.

NETS og Allstadeimutvalgets innstilling

En annen sak som ble lagt fram for styret på siste møte før ferien, var et brev fra NETS (Norsk Elevskipnad for Teknisk Studerende), der NETS ønsket kontakt med Samskipnaden for å diskutere mulige samarbeidsformer. Studentrepresentantene ba om at saken måtte utsettes og legges fram for hovedallmøtet, noe styret gikk med på.

Det dette dreier seg om, er at NETS som i følge styrepapirene har 150 medlemmer her i Tromsø (i «Nordlys» har det vært

nevnt 400-500), ønsker å få sine medlemmer inn i Samskipnaden mest mulig på linje med Samskipnadens nåværende medlemmer. Samarbeidet antydes i første rekke å gjelde boliger, barnehager og kantiner.

Opplegget er helt på linje med Allstadeimutvalgets innstilling (AUI) som går inn for at all videregående utdanning skal samles i en stor samskipnad. AUI har de fleste studentorganer her i Tromsø gått i mot. Det studentene hele tida har hevdet er, at å bygge opp en samskipnad for alle utdanningssøkende, vil føre til et gigantisk og utrivelig prosjekt som verken de utdanningssøkende eller de ansatte i Samskipnaden vil være tjent med. Dessuten vil det innafør ei samskipnadsordning der i utgangspunktet noen har litt og andre har ingenting, bli en kamp om knappe ressurser som både vil skade forholdet mellom de

utdanningssøkende og deres materielle behov.

Studentene har ment at det eneste riktige vil være at staten innser sitt ansvar for de utdanningssøkendes velferd, og at det blir bygget ut samskipnader for de enkelte grupper utdanningssøkende.

Den innstilling til vedtak som administrasjonen har lagt fram, er ikke et vedtak som opptar NETS i Samskipnaden. Det er et vedtak som prinsipielt tar stilling for at det er ønskelig med et samarbeid mellom Samskipnaden og NETS. Så skal forhandlinger avgjøre hvordan dette samarbeidet konkret skal utformes.

Studentrepresentantene ser dette som et klart forsøk på å føre prinsippene i AUI inn bakdøra, lenge før AUI er vedtatt av de rette organer. Vi finner ikke at det tjener noen parter å gå inn for dette, men saken skal altså opp

på neste hovedallmøte, der den forhåpentligvis blir grundig diskutert.

Dei nye stillingene i Samskipnaden

Til slutt skal nevnes at det nå omsider er kommet svar på den anken studentrepresentantene sendte til KUD ang. organisasjonsplan, stillingsbetegnelser og lønns plasseringer for ledende stillinger i Samskipnaden. Anken ble, ikke uventet, avslått og det har bl.a. følgende konsekvenser, gjeldende fra 1/1-77:

Kontorsjefen blir direktør i ltr. 29 (128.618).

Økonomisekretæren blir økonomisjef i ltr. 24 (101.198).

Avdelingsleder (kantine) blir kantinesjef i ltr. 23 (95.452).

Sekretær (boliger) blir sekretariatsleder i ltr. 19 (76.162).

Studentrepresentantene i styret.

STUDENTUTVALGETS TALE I FOKUS 1. SEPT:

Eksamen, faginnholdet, disiplinærreglementet og styringsstrukturen sentralt

Også i år var studentutvalgets formann invitert til å holde tale på vegne av studentene under universitetets årsfest i Fokus 1. september. Det var også

tale av den avgående og nyvalgte rektor, og gledelig i år var at en god del studenter hadde møtt fram.

DISIPLINÆRREGLEMENTET
Formann i Studentutvalget, Anton Myhra, tok i sin tale utgangspunkt i reaksjonene på studentutvalgets tale forrige år,

der et leserbrev i «Nordlys» konkluderte med at daværende formann i studentutvalget burde utvises på grunn av sin tale. Leserbrevene ble av mange ikke tatt helt alvorlig, men ser vi på forslaget til disiplinærreglement, går det klart fram at realitetene i dette er det samme - bare pakket inn i mer bomull. Forslaget åpner for å kunne utvise studenter som bl.a. viser «utilbørlig oppførsel». Dette åpner for utvisning på klart politisk grunnlag.

OM FUSK TIL EKSAMEN

Når det gjelder disiplinærreglementets paragraf om reaksjoner mot fusk til eksamen, så mente Myhra at det her måtte være viktig å se på hvorfor studentene fusker, altså hvilke faktorer i studiesituasjonen som driver enkelte til slik handling. Lese-press, harde tidsrammer, utilstrekkelige lån og stipend, stor gjeldsbyrde og nødvendigheten av og presset etter gode karakterer er faktorer som virker sterkt. Det er derfor neppe av latskap at noen drives til å fuske, men heller et utslag av en presset og fortvilet studiesituasjon.

Sammen med andre demokratiske krefter ved universitetet må derfor studentene føre en hard og uforsonelig kamp mot hele disiplinærreglementet.

REVISJON AV STYRINGSORGANENE:

Myhra tok også for seg forslaget til revisjon av styringsorganene ved universitetet i Tromsø. Dette angriper studentenes interesseorganisering, og gir studentene skylden for at tillitsforholdet mellom Studentutvalget og universitetet ikke er tilfredsstillende. «Tillit» i denne sammenheng kan ikke bety noe annet enn tillit til at studentene skal være lydige og passive, konkluderte Myhra, og viste til den såkalte suspensjons-saken ved universitetet i Tromsø høsten 1976.

EKSAMEN, OG DET BORGERLIGE FAGINNHOLD:

Eksamen, og det borgerlige innholdet i fagene, ble også tatt opp i talen. De aller fleste fag er gjennomsyret av borgerskapets egen verdensanskuelse, og er ikke i tråd med interessene til et stort flertall av studentene. Men det trengs også ordninger for å sikre at studentene tilegner seg dette borgerlige faginnhold, og her er eksamen det viktigste virkemiddel, og samtidig den klareste og mest åpenbare undertrykkelsesmekanisme universitetet rår over. Vilkårigheten er stor, rettsikkerheten minimal og prestasjonskravene enorme.

MAO OM EKSAMEN:

Eksamenssystemet henger sammen med samfunnssystemet. Et undertrykkende samfunn trenger eksamen i sin undertrykkelse. Et frigjort samfunn behøver ikke dette. For å vise dette, siterte Myhra fra et intervju Mao ga under kulturrevolusjonen: «Det eksamenssystem vi har i dag, passer bedre for fiender enn for folket, det er som et overfall, fordi spørsmålene er fjerne, underlige og fremdeles i den gamle tradisjon fra det åttebeinte essay. Jeg er imot det. Forslaget mitt er å offentliggjøre spørsmålene først, la studentene studere dem og svare på dem ved hjelp av bøkene sine. F.eks. kan vi lage 20 spørsmål om et emne. Dersom en student kan besvare 10 av disse virkelig bra med selvstendige ideer, gir vi ham høyeste karakter. Naturligvis kan han svare på alle 20, men dersom svarene hans er uten originalitet

og selvstendighet, får han ikke høyeste karakter. --- Diskusjon og avskrift ved eksamen pleide å skje i hemmelighet, la det nå skje åpent. Dersom jeg ikke vet hvordan jeg skal svare, la meg skrive av fra en annen. Det nåværende systemet kveler talenter og ødelegger unge mennesker. Eksamenssystemet bekjemper studentene som fiender. Det er morderisk, og må stoppes».

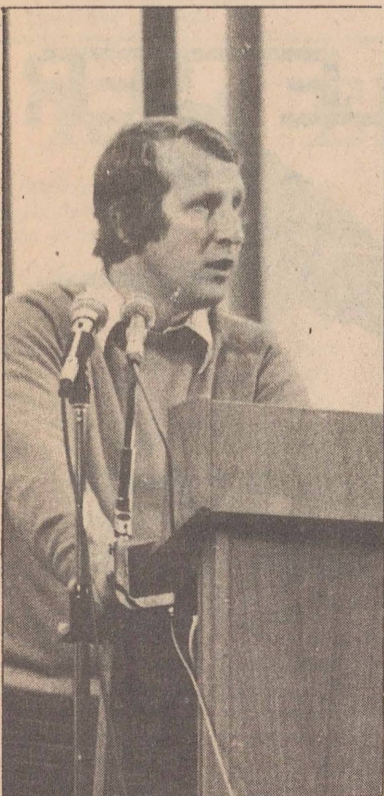
Dette var hovedpunktene i talen, men Myhra nevnte også til slutt opp en del saker som studentene også anser som viktige: Kampen for høyere lån og stipend, mot økte husleier, kantinepriser og dahjemssatser. Rengjøringsassistentene har studentenes støtte, og vil ha det inntil saken er bragt til full seier. Statens utspill om å nedlegge Plan- og Utbyggingsavdelingen ved universitetet ble også spesielt nevnt.

Også studenter trenger økonomisk veiledning.

Ta kontakt med oss - vi står til disposisjon.

Fellesbanken a.s

Fr. Langesgt. 19/21
Tlf. 86470 - Tromsø.

Formann i Studentutvalget, Anton Myhra.

Fråsegn frå Distriktsstyret i Nord-norsk Målungdom:

AVVIS STORTINGSMELDING 16!

I dei siste åra har skoleelevar over store delar av landet kjempa for språkleg rettferd i skolen. Dei har kravd sterkt auka løyvingar til nynorske læremiddel for å oppfylle kravet: Alle læremiddel til same tid og same pris på nynorsk og bokmål.

Elevane har vunne framgangar i denne striden. I 1974 vart språkleg jamstilling i dei vidaregåande skolane lovfest. Aksjonane har ført til auka løyvingar på statsbudsjettet.

Men enno er berre halvparten av dei godkjende lærebøkene i den vidaregåande skolen å få på nynorsk, i handverks og industrifag berre 28%. Og det er berre grunnskolen og den vidaregåande skolen som har lovfest språkleg jamstilling, til dømes lærarskolar, høgskolar og universitet har det ikkje. Striden for språkleg jamstilling i skolen må halde fram til full siger er nådd.

Medan fleire tusen elevar over store delar av landet var i ferd med å setje i gong nye boikottaksjonar mot lærebøker som ikkje finst på nynorsk, la Kyrkje- og Undervisningsdepartementet fram Stortingsmelding 16 «Om spesielle tiltak for å bedre tilgangen på parallellutgaver av lærebøker for små elevgrupper». Med denne meldinga vonar staten å stogge læremiddelaksjonane. No skulle dei «være overflødiggjort», sa statsråd Kjølve Egeland då meldinga vart kunnngjort. Vi skjønner at statsråden mislikar læremiddelaksjonane. Men Stortingsmelding 16 gjev oss ikkje ein einaste grunn til å leggje ned striden.

Heile utgangspunktet for meldinga er at læremiddelproduksjonen skal løne seg for forlaga. Det står ikkje noko om retten born og ungdom har til å få utdanning på like vilkår. Meldinga er laga etter samråd med Norsk Forlegger-

forening. Organisasjonane til elevane, lærarane, foreldra, målørsla eller dei språklege minoritetane har ikkje vore rådspurde. Dette er djupt udemokratisk.

Vi avviser Stortingsmelding 16 fordi ho:

- innskrenkar jamstillingslova frå å gjelde alle læremiddel til å gjelde berre ein del av dei.

- innskrenkar jamstillingslova med unntaksreglar for lærebøker til valfag, og for elevkull på under 300. Dette siste rår 80 - 90% av fagretningane i yrkesskolen og over 20% av elevane.

- omgår kravet om samtidig utgiving av lærebøkene på nynorsk og bokmål.

- går mot kravet om full språkleg jamstilling i den vidaregåande skolen innan 1980.

- tek ikkje opp kravet om lovfest språkleg jamstilling i alle skoleslag.

- tek ikkje opp kravet om tilleggs-løyvingar på 13,5 mill. kr. i 1977.

- tek ikkje opp språkleg jamstilling for samane og andre nasjonale minoritetar.

Språkkuinga rårar først og fremst nynorskelevane og dei nasjonale minoritetane. Politiken til styresmaktene tvingar mange nynorskelevane til å gå over til bokmål. Men han rettar seg og mot heile folket sin rett til å velje skriftmål. Striden for denne sjølsagde demokratiske retten er ikkje berre ei sak for nynorskelevane.

Vi oppfordrar derfor skoleelevar, studentar, lærarar, foreldre og alle demokratisk innstilte einskildpersonar og organisasjonar om å støtte aksjonane for språkleg rettferd i skolen, og særleg striden mot Stortingsmelding 16. Vedta støtteresolusjonar, boikott lærebøker som ikkje er å få på nynorsk, gjennomfør demonstrasjonsstreikar!

Avvis stortingsmelding 16
Nei til undergraving av jamstillingslova frå 1974

Nei til unntaksreglane
Full jamstilling i den vidaregåande skolen innan 1980 - Vi krev tempoplan no
Lovfest språkleg jamstilling i alle skoleslag

13,5 mill. kr. i tilleggs-løyvingar for 1977

Full støtte til striden samane fører for læremiddel på samisk
Full språkrettar for framandarbeidarane og alle dei nasjonale minoritetane.

Fråsegna blei samrøystes vedtatt på Distriktsstyret i Nord-norsk Målungdom den 14. sept. 1977.

DEBATT - DEBATT - DEBATT - DEBATT

SV, Ny Tid og listesaka

I artiklane sine forsøker USV å vri seg unna det faktum at det ene og alene skyldes SV-ledelsens svik at de progressive fortsatt ikke veit noe mer om hvem som overvåker dem og hvordan det skjer. La oss derfor først friske opp hva som har skjedd i denne saka:

-- 1. aug. fortalte I. Johansen til Arbeiderbladet at han satt inne med lister over SIPO-agentene, kjente bilnummer til bilene de bruker og hadde materiale på hvordan SIPO jobber.

-- 3. aug. kom NY TID ut uten ei einaste interessant opplysning om SIPO. Berge Furre, Bj. Froyn og andre SV-ledere har seinare erklært at de aldri hadde hatt til hensikt å offentliggjøre dette materialet.

-- 8. aug. blei Ingolf Håkon Teigene (IHT) innkalt til politiforhør, IHT blei trakassert av politiet (nekta advokat osv). Reaksjonen hans var å fortelle politiet hvem som hadde materialet og adressa hvor materialet fantes (dessverre huska han ikke gatenummeret) Han leda politiet til Tostrupkjelleren for å finne Jan Otto Haug (JOH) som visste mer.

-- 10. aug. avga IHT og JOH ei «tilleggsforklaring» som detaljert forklarte Trond Jensens ansvar, hvor mange kopier som var tatt osv. I denne «tilleggsforklaring» forteller de at TJ hadde kopiert og oppbevart materialet.

-- T. Jenssen blei arrestert, politiet beslagla store deler (alt?) materialet. Seinare er TJ dømt til 6 mndrs. ubetinget fengsel. For hva? For å ha kopiert opp og oppbevart hemmelig materiale. Det var sjølsagt vanskelig for TJ å erklære seg uskyldig i retten når partifellene hans hadde gitt politiet alle opplysningene.

-- Nå er JOH og IHT tiltalt og red. Olteidal har krevd seg tiltalt. Vi ser altså: først forteller SV purken at de har materialet og gir politiet muligheten til å forberede mottiltak. Sjølv offentliggjør de ingenting. Og toppen på kransekaka: SV'ere tyster på hverandre og avgir «tilleggsforklaringer» som får partikamerater dømt. I sanhet, store revolusjonære politikere!

«Listesaka» lærer oss svært mye Den er med på å dokumentere det vi kommunister har hevda i årevis; at borgerskapet driver ei omfattende overvåking av kommunister og andre progressive. Og disse listene er til for å brukes: det var slike lister som nazistene brukte i Danmark for å likvidasjonslister over progressive. I dag brukes de i borgerskapets yrkesforbuds-kampanje. Borgerskapet reagerer desperat

når det er fare for at opplysninger om denne kriminelle virksomheten kommer ut. De bruker lands-sviklova, går til arrestasjoner, rassaer og får folk dømt. Dette er det virkelige bildet av borgerskapet: De forbereder seg på å forsvare makta si i en framtidig revolusjonær situasjon, de bruker brunstøvla metoder for å beskytte agentene sine og for å hindre at overvåkingene blir klart for folk.

Still dette opp mot SV,s prat om at borgerskapet i Norge er spesielt «fredelig» og dere vil gjennomskue SV,s prat om fredelig overgang til sosialismen. Videre. SV har hittil bare utlevert materialet til en person: riksadvokat Dorenfeldt! Hvorfor er det så viktig at SV legger opplysningene på bordet? Fordi ei offentliggjøring vil være et hardt slag mot borgerskapet. Det hemmelige apparatet de har brukt år på å bygge opp, ville med ett være unyttig, og de måtte bygge opp eit heilt nytt. Vi ville lære mye av å få sett hvem som overvåker og hvordan de gjør det. På denne måten ville vi bedre kunne beskytte oss mot overvåkinga i framtida. Derfor ville ei offentliggjøring være til fordel for arbeiderklassen og den progressive bevegelsen og et slag mot borgerskapet.

Hvorfor vil ikke SV offentliggjøre materialet? Hva sier de sjøl?

-- Det spiller ingen rolle, SIPO vil skaffe seg nye agenter.

Dette argumentet har vi allerede

tilbakevist ved å forklare hvorfor det er viktig å få materialet fram.

-- SIPO og overvåkinga har to sider. SV støtter overvåking som er retta mot utenlandske agenter. For det første: Også dei militære etterretninga retter seg mot progressive. Dette har KLASSEKAMPEN dokumentert gjennom offentliggjøring av hemmelige telegrammer, treningsopplegget for den militære etterretninga osv. Disse hemmelige dokumenta har fortalt om aksjoner mot arbeidere i streik, studenter, infiltrasjon av organisasjonar og fagforeninger osv. Den militære etterretninga skiller seg altså ikke fra den sivile, slik SV prøver å påstå. For det andre: SIPO og anna etterretning er en del av borgerskapets voldsapparat. Og er det slik at dette voldsapparatet har to sider i dag, SV? Nei, sjølsagt ikke. Borgerskapets voldsapparat er et redskap for borgerskapet for å beholde makta si. Å snakke om at dette voldsapparatet idag har ei progressiv side -- som SV skal være med å administrere gjennom kontrollutvalg -- er å underslå statens klassekarakter og kjerna i staten: voldsapparatet.

-- Det er taktisk uklokt foran valget pga. kriminalisering av SV, hevda Torild Skard på møte i Tromsø nylig.

Hva er dette for noen revolusjonære som sviker arbeiderklassens interesser for å unngå at borgerskapet skal forsøke å kriminalisere partiet, av redsel

for å miste stemmer? Hvis SV ikke tør å offentliggjøre listene, så gi dem til KLASSEKAMPEN, så som da sikkert vil offentliggjøre dem. For å oppsummere: «Listesaka» er en illustrasjon på hvor forfella SV's teori om det «fredelige» norske borgerskapet er, den viser på en sjelden klar måte gjennom tysting og hemmeligholdelse, hvordan SV sviker arbeiderklassen -- hvordan det er et borgerlig arbeiderparti. USV forsøker å gjøre et poeng ut av at de ikke veit hvem som overvåker på universitetet? Vel, det er godt mulig. Men det unnskylder ikke det faktum at SV veit hvem som er ansatt for å drive overvåking av progressive i Tromsø, hvilke biler de bruker osv., og at de nekter å fortelle de progressive det. Få fram det dere veit, da! Alt annet er å beskytte SIPO-agentene i Tromsø.

Videre forsøker USV å vri seg unna ved å gå til angrep på AKP (m-l) som har avslørt og kritisert SV's svik. La det være heilt klart: Vi har gang på gang fordømt angrepa på NY TID og SV'ere. Vi har krevd T. Jensen og I. Johansen friggitt osv. Det gjør vi fortsatt. Men dette kan ikke forhindre oss i å kritisere SV for at de har kusla bort det meste av materialet og utlevert det til Dorenfeldt, istedenfor til arbeidsfolk.

Noen kamerater hevder at «listesaka» er en glipp fra SV's side og henviser til Loran C-saka. Disse kameratene tar feil. For det første

fordi SV faktisk argumenterer prinsipielt for å holde opplysningene hemmelige, fordi de kan skade det militære etterretningsarbeidet osv. osv. For det andre: Loran C er unntaket som bekrefter regelen. SV har sittet på Stortinget i 4 år uten å offentliggjøre et kvekk av hemmelige materiale. De visste om Loran C i ett år før de sa noe til arbeidsfolk. Da NY TID for første gang skreiv om Loran C, stemte SV's Turid Skard for å utvise NY TID fra Stortinget. Da Berge Furre offentliggjorde opplysningene understreka han at han både tidligere og i framtida ville respektere taushetsplikta som borgerskapet bruker for å holde «hemmelighetene» sine unna arbeidsfolk. Taushetsplikta er en nødvendig del av spillereglene, hevder Furre. Stort klarere kan det ikke sies at Loran C er et enestående unntak fra SV's praksis: å sitte på og beskytte borgerskapets «hemmeligheter». Opp mot dette stiller vi kommunister RV' prinsipielle syn: En kommunistisk stortingsrepresentant vil aldri la seg kneble av taushetsplikta, men arbeide for å få mest mulig av råttenskapen fram

i lyset. Det illustrerer det grunnleggende skillet mellom en proletær og en borgerlig politikk. Alle progressive må lære av «listesakene», samtidig som vi fortsatt må støtte kravet fra bl.a. NTL avd. 108/4: SV--AGENTLISTENE PÅ BORDET NÅ!

Hans Evju.

AKP og den borgarlege offensiven

Vi må som vanleg når AKP er på tale byrje med å tilbakevise ein del påstandar. I veggaviser frå RV heiter det:

- «SV har komplette lister over alle SIPO-agentane»

- «Vi veit at det føregår overvåking av kommunistar og andre progressive i Tromsø idag, også blant studentane. Dette er eit trugsmål mot kvar og ein av oss. De i SV veit kven som overvåker og korleis. De pliktar å fortelle oss det».

- «Kven velger SV å verje: SIPO-agentane eller den progressive rørsla». (sitat frå veggavis i Brenn-bygget)

For dei fleste er det vel kjent at politiaksjonane mot Ny Tid blei sett i verk fordi Ny Tid brja å avsløre nettopp korleis overvåkingspolitiet arbeider og kva slags

oppgåver det har. Så at SV vernar SIPO-agentane og «borgerskapets løyndomar» har i alle høve ikkje borgerskapet og politiet oppdaga.

RV/AK/Klassekampen osv. prøver å gje inntrykk av at vi veit m.a. kven som samlar inn materiale for overvåkingspolitiet her på Universitetet, og at vi held dette løynd for dei det rårar. Det er moeleg at RV ikkje veit betre. Men vi må slå fast at Ny Tid aldri har hatt lister over folk som arbeider som rapportørar for overvåkingspolitiet rundt om på arbeidsplassar og lærestader osv. Dei listene som har vore omtalt i Ny Tid er over politifolk ved lokale politikontor som har overvåkingsverksemd som heil- eller deltidsjobb. Deira arbeid går ut på å samle inn og systematisere

dei opplysningane som kjem inn, bearbeide dei, kartotekføre og formidle informasjonar vidare.» (Ny Tid 11. aug.) Ny Tid har dokumentert det vi lenge har hevda - at denne verksemda er retta mot venstresida. Ny Tid har hatt opplysningar om kor mange som drive med rapporte - frå politiskammera - og kven det er. Men Ny Tid skriv vidare: «Vel så viktig er dei mange heil- eller deltids-tilsette rapportørar og agentar på arbeidsplassane, utdanningsinstitusjonane og i dei politiske organisasjonane.» (Ny Tid, 11. aug.) Men ei oversikt over desse har ikkje vore i det beslaglagde materialet til Ivar Johansen. RV fer såleis med grunnlausa påstandar for å nytte også denne saka til å sverte SV.

AKP har kasta seg på dei borgarlege åtaka på SV og «Ny Tid» i desse sakene. Når den borgarlege propagandaen spelar på russerfrykt og femtekolonneverksemd, har dei klakkørar i «Klassekampen»: «SV-leiinga ...har nytta denne saka til å gje ammunisjon til Bresjnev sine ulike trugsmål mot Noreg.» (KK 24. aug. - om Loran C-saka)

Den reaksjonære offensiven som ein må ein del år attende for å finne maken til, tek sikte på å innsnevare rammene for all progressiv politisk verksemd. I den situasjonen rettar altså også AKP hovudskyttet mot SV og brukar attpå til høgrestrem ammunisjon. Uansett intensjonar så fungerer dette reaksjonært.

Kommentar til valet:

DNA og Høgre - to borgarlege parti utan prinsipielle skilleliner!

Vi skal berre kort nemne resultatet av valet: SV - nærmast utradert (attende frå 16 til 2 mandat på stortinget), RV - klår framgong. Men det var først og framst dei to borgarlege partia DNA og Høgre som sank stemmene ved valet. Borgarpressa freister å framstille dette som ein dragkamp mellom eit «sosialistisk» og eit ikkje-sosialistisk fleirtal. I praksis er motseiingane mellom DNA og Høgre, motseiingar innanfor borgarskapet, korleis ein smidigast kan udnertrykke arbeidsfolk. At DNA klarer å fiske fleire stemmar frå arbeidsfolk enn Høgre, kjem av at dei tradisjonelt har vore sett på som eit arbeidsparti, og freister å dekkje den reaksjonære politikken sin i «arbeidarvennlege» frasar. Høgre har for det første ikkje tradisjonelle røtter i arbeidarklassen, og står åpent fram som eit parti for den opprånande kapitalismen. Både DNA og Høgre står for å velte krisa av kapitalismen over på arbeidsfolk (t.d lønnsnedslag), driv forfølging av progressive i fagrørsla og elles, er for å leggje Noreg flat både for Sovjet- og USA-imperialismen.

Difor vil ei DNA-regjering eller ei koalisjonsregj. mellom Høgre, Krist. Folkeparti & Senterpartiet føre den same arbeidarfiendtelege politikken.

SV gjekk kolossalt mykje attende, både med omsyn til stortingsvalet i 73 og kommunevalet i 75. SV sjøl vil nok sikkert skulde på «høgedreining» i arbeidarklassen, (noko som står i skarp motseiing til dei mange og

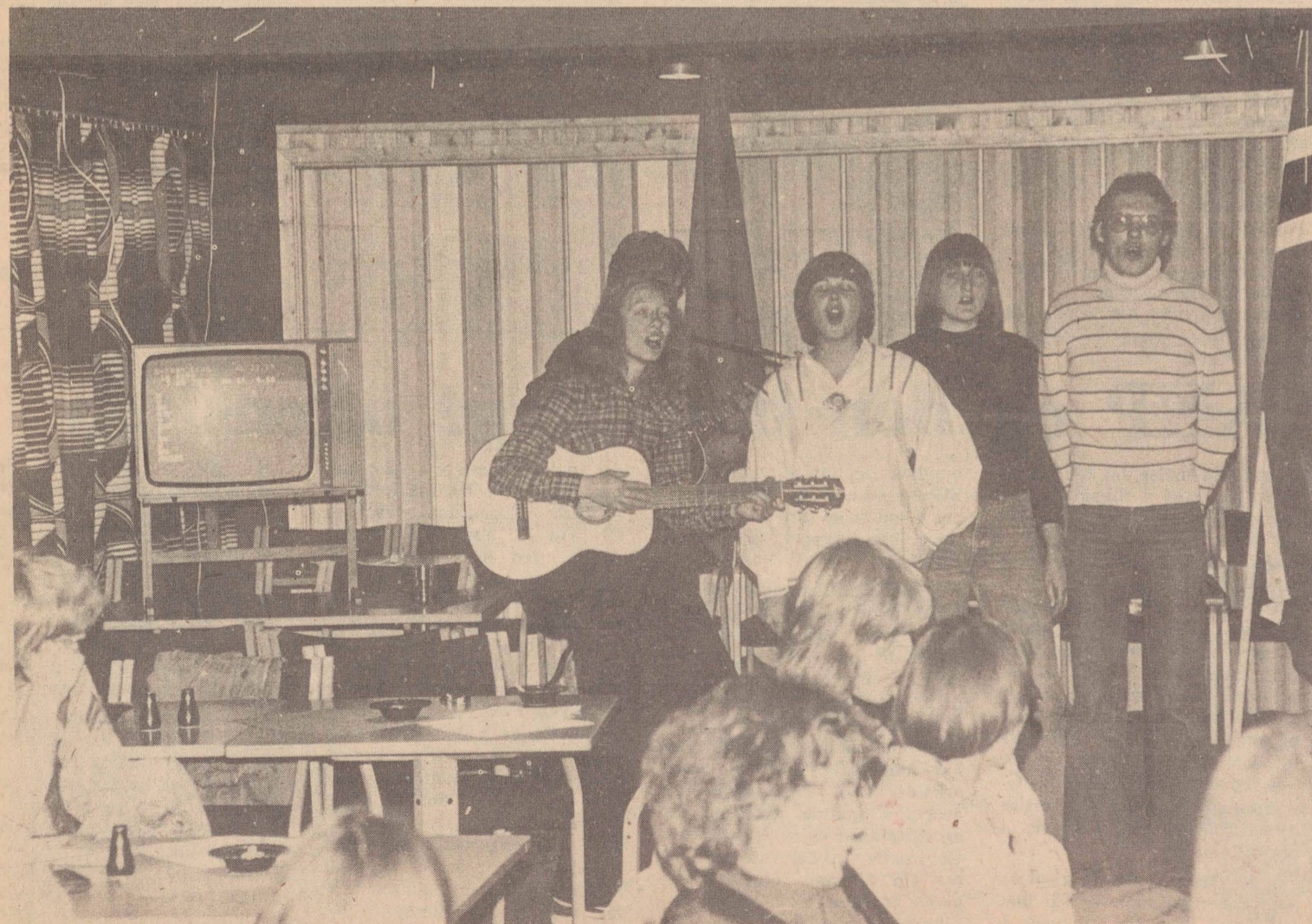
På Steigan holder apell for RV på Universitetet i Tromsø.

framskridne kampane arbeidsfolk har ført dei siste åra).

SV har i valkampen sagt at dei vil stø ei Arbeidarparti-regjering i Stortinget, og spreier ideen om at «A er betre enn B». Det er klårt at progressive arbeidsfolk ikkje kan få noko tillit til eit parti som er mest opptatt av å sikre taburetane for DNA. Denne attendegongen må jo vere eit spesielt

hardt slag for SV som propaganderer for ein parlamentarisk veg til sosialismen, og som konsertrerer mestparten av arbeidet sitt om kontrollkommisjonar og parlamentariske organ. Elles har dette valsirkuset vore prega av store løfter frå alle borgarpartia, særleg har ungdommen og dei eldre vore «populære». Desse lovnadene vil nok, om ikkje så lenge vise seg å

være løgn og bedrag. Ungdomsarbeidsløysa vil halde fram til ungdommen sjøl reiser seg til kamp og krev arbeidsplassar, - det same gjeld dei eldre. Krisa vil framleis vere løyst gjennom lønnsnedslag for arbeidsfolk. Vi kan ikkje stole på borgarpartia, særleg har ungdommen og dei eldre vore «populære». Desse lovnadene vil nok, om ikkje så lenge vise seg å

Propaganda og agitasjons-gruppa i aksjon under valgvaaka.

OVERGANGER

1

Det splittar opp og verkar demoraliserande, - AKP's åtak er å falle venstresida i ryggen då allkrefter må setjast inn for å slå kreffte overgrepa. KK prøver faktisk i staden å få denne moralen ut av den reaksjonære offensiven: **SV er dei verste skurkane.** I KK 1. sept. les vi: «Det er takka vere Ny Tid og SV-leinga sitt samspel med politi og påtalemakt at Trond Jensen er rama av ein hard klassesdom i denne saka». Som om denne domen ikke var retta mot Ny Tid og «SV-leinga»! Det logiske slutt punktet på ei slik «tanke-rekkje» er jo at ein aldri skulle ha sett i gang desse avsløringane: det kan jo føre til klassesdomar! Og kva er den viktigaste oppgåva for AKP etter denne klassesdomen? **Jo, den skal utnyttast til nye åtak på SV:** «Den rettfærdige reaksjonen mot den harde klassesdomen over Trond Jensen må ikkje minst nyttast til å avsløre dei som nekta å gje arbeidsfolk eit mektig våpen i kampen mot den politiske overvakinga, som har sett lojaliteten til politi og påtalemakt over lojaliteten til arbeidsfolk» (KK 3. sept.) **AKP trappar altså opp kampen mot SV i takt med politiet og domstolane.** Kven var det som tænte politi og påtalemakt??

At AKP demonstrerer ein så total mangel på politisk gangsyn kan bare tilskrivast deira stadig sterkare sektarisme. Denne fullstendig manglende evna til å vurdere effekten av sine egne politiske utspel slår i denne samanhengen også attende på AKP sjølve, gjennom ei ytterlegare overvring av det politiske klimaret. Men den manglende evna til politiske vurderingar har den fordelten for partimedlemene at ein kan oppsummere dei mest knusande nederlag som store sigrar i kampen mot borgarar og revisjonistar. Når det oppstår rørsler og saker som står grupperingar ikkje har kontroll over, syner røymsla at rein provokatorverksemd er neste steg.

Det komande valresultatet vil vere ein peikepinn på effekten av den reaksjonære offensiven. Eit tilbakeslag for SV er ein konsesjon til dei kreffte som freistar å kriminalisere venstresida. Det vil difor opne for ytterlegare tilstrammingstiltak overfor progressive. Dei som ikkje skjønar kor viktig ein alliansepolitikk er i den situasjonen, men nyttar han til hemningslause åtak på andre venstreparti, har utdefinert seg frå venstresida.

USV/Tromsø

2

bidrar til å tilsøre seleksjons- og utstøtningsmekanismene i samfunnet», sier Tangerud ellers i intervjuet.

En vil også finne mye utenomtematisk stoff i dette nummeret av Praxis. Lærrelagssaker følges opp, og en artikkel påpeker de manglende garantier mot yrkesforbud i skolen. Dette er aktuelle saker foran landsmøtet i Norsk Lærrelag i midten av oktober.

Ellers vil en finne et oppslag om samlivsundervisning i skolen, oppdragelsesteori, bokmeldinger og mye annet interessant stoff i dette nummeret av Praxis.

Abonnement for ett år koster kr. 50,- og bladet koster kr. 10,- i løssalg. Kjøpes i Narvesen eller ved henvendelse til Praxis, Gøteborggt. 8, Oslo 5. Tlf. (02) 35 17 00.